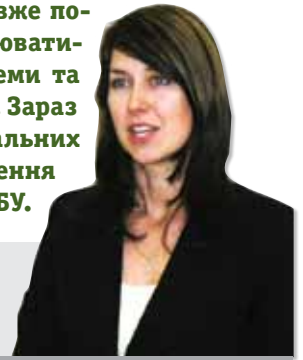




УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ  
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

ISO 9001 – наша перевага і наша родзинка, і ми вже почали отримувати віддачу і визнання, тож працюватимемо над подальшим удосконаленням цієї системи та розширюватимемо сфери співпраці Університету. Зараз же першочерговим завданням є уніфікація навчальних планів інститутів Університету задля налагодження та полегшення обміну студентами в рамках УБС НБУ.



Директор Інституту магістерської та післядипломної освіти УБС НБУ,  
к. е. н., доцент Тетяна Дмитрівна ГІРЧЕНКО.



№ 5–6 газета  
(9–10) Університету банківської справи  
2009 рік Національного банку України  
виходить з травня 2008 року

## The European Higher Education Area

**тема номера**

# Інновативність УБС НБУ у світлі Болонського процесу



towards the european higher education area  
**bologna process**



# Якість підготовки фахівців банківської справи – головна функція УБС НБУ (м. Київ)



Фото Сергія СМІРНОВА

Професор  
Тамара СМОВЖЕНКО,  
ректор УБС НБУ.

Початок XXI століття характеризується створенням глобального інформаційного суспільства, переходом до суспільства знань, безпрецедентним попитом населення на здобуття вищої освіти, отримання нових знань. В Україні динаміка мережі ВНЗ і кількість студентів у них є ознакою переходу до масової вищої освіти. У розвинених країнах такий підхід відбувся за схемою «якісна вища освіта для деяких → освіта нижчої якості для всіх → якісна освіта для багатьох → якісна освіта для всіх». У нас такі зміни супроводжуються великою диференціацією навчальних закладів за якістю послуг, які надаються, на фоні дефіциту бюджетних коштів, що вважають однією з причин погіршення якості знань.

Крім того, низькі показники працевлаштування випускників ВНЗ за окремими спеціальностями, у тому числі й економічними, у поєднанні зі збереженням попиту на такі спеціальності свідчить про зниження якості підготовки фахівців, особливо їхніх професійних навичок.

Інновація – це кінцевий результат нового підходу до освіти, і цим кінцевим результатом повинна бути якість.

Якість освіти – це цілісна сукупність знань, умінь і навичок, які здобувають студенти, використовують, визначають їхню компетенцію (у тому числі професійну) та дозволяють мати певну соціальну цінність і фінансові доходи.

Отже, поняття якості освіти є комплексним і багатограним, охоплює три важливі складові: якість вхідного продукту (формування контингенту ВНЗ); якість навчального процесу (організаційна структура, якість навчальних планів і програм, навчально-методичного забезпечення, менеджменту); якість

вихідного продукту (працевлаштування випускників).

Умови вищої освіти можна розділити на загальну, що передбачає формування знань і навичок, які на певному етапі розвитку суспільства є потрібними всім індивідам, незалежно від характеру їхньої зайнятості, і фахову – тобто знання і навички, потрібні індивідам у взаємозв'язку з їхньою майбутньою або вже здійснюваною трудовою діяльністю. І якщо ВНЗ наголос роблять на загальній підготовці з надією, що професійні навички студенти отримають безпосередньо на робочому місці, то вони випускають фахівців, що, як правило, працевлаштовуються на робочі місця, які не потребують певного рівня кваліфікації.

Вивчення думки банків показало, що банківська діяльність вимагає від працівника розвитку інноваційного потенціалу, який визначається рівнем інтелекту, креативними і пізнавальними здібностями, системою цінностей і мотивацією. Активізація його використання забезпечить творче ставлення співробітника до роботи, що сприятиме підвищенню її якості, а також якості послуг, що надаються.

Тому ВНЗ, які хочуть бути конкурентоздатними, розуміють, що підготовка саме таких фахівців стала найголовнішим завданням, а організація навчального процесу повинна сприяти творчості, ініціативі, продукуванню інноваційних ідей і, що найголовніше, шляхів їх реалізації як для науково-педагогічного колективу, так і для студентів.

Саме такий склад і характеристики особистісного потенціалу працівників банків виділяють сучасні дослідники і працівники банків.

Особливо це важливо сьогодні, коли руйнується стара фінансова



Психофізіологічний потенціал	Трудовий потенціал	Іноваційний потенціал
працездатність	рівень інтелекту	ініціатива
здоров'я	професійні знання вміння, навички	потреба і здатність до самореалізації
вік	пізнавальні здібності	креативні можливості
стать	здатність працювати в колективі	цінності
характер	ідентифікація з колективом	внутрішня мотивація до праці

система, ще не зрозумілі риси нової, що йде їй на зміну, з іншими законами, правилами, умовами і механізмами. Сьогодні ніхто точно не знає, що буде з тим чи іншим банком, що буде з грішми. Туманна перспектива як долара, так і євро. Час вимагає і нових знань, які не входять у програми вишівської підготовки банківських фахівців, і самі банківські установи не виявляють ініціативу, щоб підвищувати кваліфікацію своїх працівників, не говорячи про спільну роботу з вишами. Бо щоб набувати нові знання та навички, потрібно знати, що вони існують, і розуміти їх користь, для цього їм потрібно їх показати. Сьогодні формується розуміння того, що банківським фахівцям необхідно набувати нових знань і практичних навичок або шукати собі іншу роботу. А на їхні місця повинні приймати молодих випускників ВНЗ, які вміють оцінювати кредитоспроможність компанії, її виробничий персонал, технологію, систему менеджменту якості, систему ризик-менеджменту тощо. А це справа не проста. Необхідно ліквідувати інформаційний розрив у знаннях банківських фахівців, що закладається ще у виші.

Іноваційні навчальні технології забезпечуються підвищенням кваліфікації науково-педагогічного персоналу, котрий треба вчити таким чином, щоб на зміну авторитарній педагогіці прийшла педагогіка розвитку, яка стимулює у студента бажання вчитися. Інформаційні, проблемні, розвиваючі, проектні, інтерактивні, модульні, ігрові, інтегровані, дистанційні методи навчання забезпечуються впровадженням наукових досягнень у навчальний процес, використанням у лекційних курсах методології і методики науково-дослідного пошуку, пошу-

кових занять, системного поєднання аудиторних і позааудиторних занять.

Кращий спосіб роботи із замовником – це залучити його до навчального процесу: від визначення обсягів у фахівцях певного рівня та якості підготовки, орієнтуючись на перспективу, проведення проф-орієнтаційної роботи, участь у формуванні контингенту до спільної розробки навчальних програм, створення навчально-методичного забезпечення, викладання окремих спецкурсів, організації практичного навчання, роботи в екзаменаційних комісіях, участі в проведенні спільних культурно-виховних заходів. І такий комплексний підхід до формування майбутнього фахівця-професіонала забезпечує нам до 90% працевлаштування випускників загалом в Університеті.

Тобто потрібно сформувані банківську професію по-справжньому сучасну і потужну з багатьма необхідними спеціалізаціями. Прийшов час переосмислення суті сучасної банківської діяльності і самої банківської професії, а це вимагає зміни парадигми банківської освіти. І хоча цей процес є дуже важким і болючим, його треба починати вже зараз. Ми працюємо над удосконаленням магістерських програм.

Забезпечити якісну підготовку покликані іноваційні навчальні технології.

Університет банківської справи НБУ (м. Київ) є профільним навчальним закладом, де якість навчального процесу забезпечується:

- запровадженням ефективних систем управління якістю послуг (стандарт ISO 9001);
- запровадженням у навчальний процес навчальних планів і програм, що відповідають держав-

ному стандарту та сучасним вимогам замовників і зрозумілі в інших країнах;

- удосконаленням кредитно-модульної системи організації навчального процесу;
- використанням рейтингової системи оцінювання знань студентів;
- підвищенням мотивації студентів до навчання;
- поєднанням науковості викладання з використанням сучасних інформаційно-педагогічних технологій;
- поєднанням загальної і професійної компонент.

Ми постійно працюємо над проблемою поєднання глибоких академічних знань із професійною спрямованістю. І тому ставимо за мету вивчення найкращого світового досвіду і заміну авторитарної педагогіки творчою педагогікою – педагогікою розвитку, яка стимулює в студента бажання вчитися. Однією з форм є доповнення на п'яти курсах академічного навчання програмами професійного навчання. Такий комплексний підхід до формування майбутнього професіонала забезпечує конкурентоспроможність наших випускників на ринку праці.

Наостанок хочу сказати, що час не стоїть на місці, криза також мине, а в результаті з'явиться багато нового. Виникне й нове розуміння професії банкіра, в яку обов'язково входить вміння глибоко вникати в справи клієнтів, аналізувати і розуміти їхні проблеми і труднощі, що виникають. У перспективі роль банків і банкірів буде і соціально, і економічно більш значущою в житті країни і розвитку економіки. Ми повинні пам'ятати, що світ не пригальмує у своєму розвитку для того, щоб почекати, коли ми до нього дошкандибаємо.





# Велика фабрика знань

Ми продовжуємо розповідати про вищі навчальні заклади, з якими співпрацює Університет банківської справи НБУ – а це вже понад 30 зарубіжних навчальних закладів, банківських установ і консалтингових фірм різних країн. Серед них – Фінансова академія при Уряді Російської Федерації, з якою Університет співпрацює вже рік (з березня 2007-го).

Щоб достойно відповісти на виклики сучасного суспільства, вишам потрібно виробляти, продукувати знання. І на перше місце в цьому процесі виходить саме наука, де викладачі – це прогресивні науковці, котрі передають освоєні наукові знання студентам. Тож у цьому аспекті Фінансову академію при Уряді Російської Федерації (Російська Федерація) можна сміливо назвати фабрикою знань. Тим паче, що віднедавна Академія є вже не просто навчальним, а науково-навчальним комплексом.

На початку квітня ректор УБС НБУ професор Тамара Степанівна Смовженко та проректор з навчально-методичної роботи Ірина Семенівна Кравченко взяли участь у заходах, пов'язаних з відзначенням 90-річчя Фінансової академії. Тамара Степанівна зустрілася з ректором Фінансової академії професором М. А. Ескіндаровим. Ректори обговорили питання подальшої співпраці – узгоджено питання щодо участі студентів та аспірантів у міжнародній літній школі молодих дослідників, участі викладачів у підвищенні кваліфікації з економічних спеціальностей «Світова економіка» та «Фінанси та кредит», налагодження більш тісної співпраці між кафедрою банківської справи УБС НБУ та кафедрою кредитно-фінансових відносин і банків Фінансової академії (спільне написання науково-педагогічними представниками кафедр і видання підручників, посібників, наукові дослідження тощо), проходження практики студентами УБС НБУ у страхових компаніях м. Москви та співпраці в галузі наукових досліджень, зокрема, спільної роботи над науковою темою «Взаємодія фінансового і реального секторів економіки в умовах фінансової кризи» з подальшим виданням спільної монографії тощо.

Загалом, у договорі про співпра-

цю УБС НБУ та ФА при уряді РФ зазначено, що виші встановлюють і розвиватимуть співпрацю у сфері освіти і науки щодо обміну інформацією з організації навчального процесу та досвідом навчально-методичної діяльності, навчальною та методичною літературою, навчальними планами та програмами; організовуватимуть двосторонні навчально-методичні, наукові та науково-практичні конференції, симпозиуми, круглі столи та братимуть спільну участь у багатосторонніх міжнародних заходах цього плану; обмінюватимуться досвідом наукової діяльності, проводитимуть наукові дослідження з проблем, які представляють взаємний інтерес, та публікуватимуть їх результати у формі монографій, збірників статей. Співпраця охопить також бібліотеки вишів, яка включає взаємний обмін інформацією в розвитку бібліотечних технологій і публікаціями. Тобто розвиткові двостороннього співробітництва в освітній і науковій галузях обидва виші надають суттєво важливе значення. У цьому плані буде розглянуто можливість відкриття на базі УБС НБУ представництва Академії.



Фінансова академія при Уряді Російської Федерації – один з найстаріших вищих навчальних закладів Росії, який готує економістів та фінансистів.

Історія академії бере початок ще з 1919 року. Саме тоді засновано перший в історії вітчизняної економічної освіти спеціалізований фінансовий вищий навчальний заклад – Московський фінансово-економічний інститут. Об'єднавшись 1946 року з Московським кредитно-економічним інститутом, він отримав нову назву – Московський фінансовий інститут (тепер – Фінансова академія при Уряді Російської Федерації).

Заклад починав свою діяльність із двох тисяч студентів і чотирьох факультетів: фінансово-економічного, обліково-економічного, кредитно-економічного, міжнародних економічних зв'язків і створеного пізніше, 1947-го, Військового факультету. Інститут мав на меті підготувати кваліфіковані економічні кадри для розгромленого війною народного господарства.

Рік за роком створювався потужний науковий, інтелектуальний і творчий потенціал, формувалися гуманітарні традиції та досвід підготовки першокласних кадрів. Вищий навчальний заклад завжди вирізнявся своїм унікальним науково-педагогічним колективом. Учені Академії зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної економічної науки. В Академії працювали та досі працюють відомі економісти, керівники наукових напрямів і шкіл, автори підручників і монографій, за якими навчалися цілі покоління вітчизняних і зарубіжних фінансистів та економістів.

1991 року Московський фінансово-економічний інститут перетворено на Державну фінансову академію, а з 1992-го надано вищого статусу – «Фінансова академія при Уряді Російської Федерації».

## ФІНАКАДЕМІЯ СЬОГОДНІ

### Навчання

Фінакадемія – це найкрупніший науково-освітній комплекс, один із провідних навчальних і наукових центрів Росії у сфері економіки та фінансів.

Підготовка кадрів здійснюється за спеціальностями: «Фінанси та кредит», «Податки та оподаткування», «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит», «Світова економіка», «Математичні методи в економіці», «Антикризове управління», «Державне та муніципальне управління», «Юриспруденція».

До структури Фінакадемії входить ціла мережа регіональних підрозділів, філіалів, представництв і фінансово-економічних коледжів.

Щорічно вищий навчальний заклад здійснює підготовку більш ніж 30 000 студентів, десятки тисяч спеціалістів щороку підвищують тут свою кваліфікацію.



Залишатися завжди попереду, не тільки відповідати вимогам часу, а й самим формувати їх – таким Фінакадемія бачить спосіб досягнення успіху. Навчальні плани підготовки фахівців максимально враховують досягнення сучасної вітчизняної та закордонної економічної науки, у навчанні широко застосовуються новітні освітні технології.

Фінакадемія вдосконалює систему безперервної освіти, яка включає довузівську спеціалізовану підготовку школярів, підготовку фахівців із середньою професійною освітою, вишівську підготовку (бакалавр – дипломований фахівець – магістр), післявишівську освіту (аспірантура та докторантура), другу професійну вищу фінансово-економічну освіту, додаткову професійну освіту (різні програми перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців), навчання за програмами бізнес-освіти.

Для сучасного економіста надзвичайно важливою є прикладна спрямованість підготовки, тому в Академії постійна увага акцентується на залученні досвідчених фахівців-практиків до читання лекцій. Зі студентами й слухачами працюють керівники банків, страхових і аудиторських компаній, великих фінансово-промислових структур.

До читання циклів лекцій і проведення майстер-класів залучено професорів, учених провідних закордонних вищих навчальних закладів та іноземних фахівців.

#### Студентське життя

Студентське життя – цікаве та різностороннє. Окрім навчання, це – творчість, гумор і спорт. Успішно працюють Клуб політичного діалогу, Клуб відмінників, Центр відкритого підприємництва, клуб «Акули ринку».

Цікаві проекти реалізує Студентська рада Фінакадемії, наприклад, виїзні освітні тренінги «Школа активу» першого та другого рівнів, «Година ректора», де будь-хто може задати ректорові найкаверзніше запитання, благодійні акції «Ми – дітям» і «Нитка часів» та безліч інших цікавих акцій.

За традицією, творчий навчальний рік відкривається фестивалем «Дебют першокурсника», у січні широко відзначається «Тетянин день», проводять фестиваль «Весна студентська» та багато інших студентських свят. Одними з найулюбленіших за останні роки стали кон-

курси «Містер Академія» та «Міс Академія». Вони проходять із величезним успіхом, збираючи величезну кількість зацікавлених уболівальників.

На обдарованих і талановитих чекає Студентська творча майстерня, де кожний може реалізувати свій творчий потенціал: це вокальна, театральна і хореографічна студії, «Літературний клуб», клуб «Що? Де? Коли?».

#### Наука

Потужний інтелектуальний потенціал дозволив вищому навчальному закладові стати найбільшим науково-дослідним центром. У Фінансовій академії при Уряді Російської Федерації ведуть наукові дослідження в усіх галузях фінансово-економічної науки.

В Академії успішно розвиваються наукові напрями та школи, очолювані найбільшими фахівцями в галузі економічної науки та практики, відомими не тільки в Росії, а й за кордоном – професорами І. Ю. Беляєвою, В. Г. Гетьманом, О. В. Голосовим, А. М. Грязною, Н. Н. Думною, Л. Н. Красавіною, О. І. Лаврушиным, М. В. Мельник, Я. М. Міркіним, Л. А. Орланюк-Малицькою, В. М. Родіоною, А. Н. Ряховською, Л. П. Павловою, Г. Г. Сілласте, Б. М. Смітєнко, М. А. Федотовою, М. А. Ескіндаровим та ін.

Учені Фінакадемії проводять фундаментальні та прикладні дослідження з пріоритетних напрямів, а також здійснюють експертно-аналітичну діяльність у галузі економіки та фінансів.

Результати науково-практичних досліджень включають у навчальний процес, у тому числі у формі створених ученими енциклопедичних видань, наукових монографій, підручників, багато з яких визнані гідними премій Президента Російської Федерації, наукових статей у провідних вітчизняних і закордонних журналах, навчально-методичних комплексів.

У Фінакадемії також відбувається формування інфраструктури підтримки інноваційної діяльності. Для організації фундаментальних і прикладних наукових досліджень створено Інститут фінансових ринків і прикладної економіки, який містить три науково-консультаційних центри: Центр дослідження фінансових проблем, Центр наукових досліджень і консультацій з питань податків, Центр фундаментальних і прикладних досліджень. Також

працюють чотири наукові лабораторії, інформаційно-аналітичний центр і відділ захисту інтелектуальної власності.

Особливу увагу в Академії надають науковим дослідженням молодих учених. Створено Студентський центр відкритого підприємництва, Науково-студентське суспільство, Раду молодих учених.

#### Міжнародне співробітництво

Вищий навчальний заклад активно інтегрується в європейський і світовий освітній простір, розширюючи програми міжнародного співробітництва у сфері розробки та здійснення спільних навчальних програм, обміну викладачами та студентами, проведення наукових досліджень.

Партнерами Фінакадемії є авторитетні закордонні виші та фінансово-банківські структури 50 країн світу. Зокреми провідними вузами Франції, Німеччини, США співробітництво здійснюється за програмами «подвійного диплома». Щорічно в Академії навчаються понад 400 іноземних студентів із більш ніж 40 країн світу.

#### Регіональна політика

До структури Фінакадемії входять також оснащені сучасним устаткуванням фінансово-економічні коледжі: Благовіщенський, Бузулуцький, Звенигородський, Кіровський, Красноярський, Осташковський, Пермський, Ростовський, Самарський, Ульяновський та Уфимський. Відкрито представництва Фінансової академії в Калінінграді, Таганрозі, Черкеську, Тулі.

#### Матеріально-технічна база

Неодмінна умова успішної роботи – матеріально-технічна база та наявність розвинутої інфраструктури. Фінакадемія – це сучасні навчальні аудиторії, мультимедіа- та комп'ютерні класи, конференц-зали, обладнані новітніми технічними засобами навчання, у тому числі складними системами устаткування для організації дистанційного навчання, бібліотечно-інформаційний комплекс, комфортабельний готель і студентські гуртожитки, сучасний спортивний комплекс із басейном і тренажерним залом, поліклініка.

Адреса Фінакадемії: 125993, РФ, м. Москва, Ленінградський просп, 49. Тел.: 8 (499) 943-98-55; факс: 8 (495) 157-70-70. Web-site: [www.fa.ru](http://www.fa.ru). E-mail: [academy@fa.ru](mailto:academy@fa.ru).





# Стандарт ISO 9001:2008:

## підготовка до ресертифікаційного аудиту Університету



**Андрій Романович СЕМІВ,**  
учений секретар УБС НБУ,  
к. філол. н., доцент.

За 20 останніх років стандарт ISO 9001 швидко завойовує собі успіх як стандарт міжнародної системи управління якістю. Він поширився по всьому світу, залучивши нових прихильників, проникши до ринків, галузей та професій, проникнення до яких важко було передбачити.

ISO 9001 універсальний документ – вимоги ISO 9001 скрізь залишаються однаковими. Таку широку привабливість стандарт має завдяки своєму витонченому мінімалізму та водночас широкому застосуванню. Поняття споживача, процесу, ланцюжка постачання, постійного поліпшення є універсальними. Ця універсальність і є ядром його успіху.

Безперечно, універсальність була б суперечливим фактором, якби не була джерелом чудової архітектури для систем управління якістю. ISO 9001 успішно працює у вражаючій кількості різних галузей. Від виробництва до сервісу, від маленьких магазинчиків до мультинаціональних корпорацій, від суперприбуткових компаній до державних і громадських організацій – скрізь стандарт доводить, що вартий називатися ефективною моделлю управління системою організації.

«Тож які зміни нас чекають у майбутньому?» – задали ми перше запитання найкращому спеціалістові в цій царині – вченому секретареві УБС НБУ Андрію Романовичу СЕМІВУ.

– Як і будь-що інше, ISO 9001 потребує доопрацювань і поліпшень, щоб і надалі відповідати потребам часу. Якщо стандарт хоче залишатися прикладом для моделей систем управління якістю, він сам повинен виконувати вимоги, які висуває до них. ISO 9001 повинен відповідати власним критеріям постійного моніторингу, фокусування на споживачеві та постійного поліпшення.

Технічні експерти – люди, які пишуть і доопрацьовують серію стандартів ISO 9000, не припиняють збирати дані від користувачів та отримувати зворотний зв'язок від ринку. Результатом аналізу цих даних стали два ключові рішення. По-перше, ISO 9001:2008 зазнає лише невеликих змін порівняно з попередньою версією. По-друге, ISO 9001:2015 (приблизна дата) стане результатом серйознішого перегляду стандарту відповідно до глобальних та технологічних змін на ринку. Таким чином, у цих версіях буде врахований увесь отриманий корисний зворотний зв'язок.

– Розкажіть про сертифікацію системи якості.

– Зараз найпоширеніші два типи сертифікації: сертифікація продукції і сертифікація системи якості.

Сертифікацію системи якості спрямовано не на конкретну продукцію, а на діяльність УБС НБУ загалом. Підтвердження відповідності процесів, що функціонують в Університеті, дозволить нашим замовникам бути впевненими в заявленому рівні якості наших освітніх послуг. Упровадження в УБС моделі забезпечення якості гарантує надійне функціонування процесів, орієнтацію на клієнта і, як наслідок, стабільну якість освітніх послуг, що визначається вимогами до внутрішніх виробничих і забезпечуючих процесів. Крім того, система якості також передбачає постійне самовдосконалення,

що дає замовникам додаткову впевненість у надійності і сучасності УБС НБУ.

В Університеті банківської справи Національного банку України (м. Київ) плануються ресертифікаційні аудити Львівського інституту і апарату Університету (включаючи ІМПО) та сертифікаційні аудити Харківського і Черкаського інститутів.

– Які документи для цього потрібні?

– Це документи, на які ми спираємося в процесі розробки і поліпшення системи управління якістю УБС НБУ:

1. ДСТУ ISO 9001 «Системи управління якістю. Вимоги», гармонізованого з ISO 9001:2008.

2. Системи управління якістю. Настанови щодо застосування ISO 9001:2000 у сфері освіти (IWA 2:2003).

Проведено значну роботу щодо запровадження і розробки систем управління якістю УБС НБУ.

Зокрема, представниками керівництва з якості призначено А. Р. Семіва, Г. Г. Голуб, О. Л. Проценка, І. М. Вядрову. У кожному підрозділі наказом директорів інститутів призначено відповідальних за впровадження процесів системи якості керівників структурних підрозділів.

– Що таке документація системи якості, які вимоги стандарту?

– Документація системи якості містить:

- політику і цілі у сфері якості;
- настанова з якості;
- п'ять базових методик;
- документи, необхідні організації для забезпечення ефективного планування, функціонування і управління процесами;
- задокументовані дані.



Розроблено документацію системи управління якістю за стандартом ISO 9001:2008. Аналіз, проведений у процесі підготовки цього питання до вченої ради, показує, що в усіх інститутах є різна кількість процедур системи управління якістю.

Зокрема, у ЛІБС: настанова з якості, п'ять основних методик і 35 процедур по структурних підрозділах, затверджені розпорядженням директора № 39 від 25.03.2009 року.

- у деканатах – 14 процедур;
- кафедри інституту – 5 процедур;
- адміністративно-господарський – 7 процедур,
- відділ інформаційних технологій – 1 процедура,
- науковий відділ – 7 процедур,
- навчально-методичний відділ – 5 процедур;
- бібліотека – 1 процедура;
- відділ роботи з персоналом – 3 процедури;
- молодіжний центр – 6 процедур.

У ЧІБС: упроваджено 31 процедуру СУЯ, з них поширюються на діяльність:

- відділу бухгалтерського обліку та економічної роботи – 3;
- навчально-методичного відділу – 5;
- адміністративно-господарського відділу – 7;
- відділу інформаційних технологій – 1;
- бібліотеку – 1;
- деканати – 11;
- сектору діловодства – 4;
- кафедр – 17;
- відбіркової комісії – 3;
- ученої ради – 5;
- інші підрозділи – від 3 до 8 процедур.

У ХІБС: кількість процедур в інституті загалом – 55, у т. ч.:

- деканати – 12;
- навчально-методичний відділ – 6;
- адміністративно-господарський відділ – 8;
- науковий відділ – 17;
- бібліотека – 1;
- лабораторія ПЕОМ, платіжних систем та інформатики – 1;
- сектор роботи з персоналом – 4;
- Від чого залежить ступінь документованості СУЯ?
- У стандарті описано, що ступінь документованості СУЯ залежить від розміру організації, складності процесів і їх взаємодії та компетенції персоналу.

На мою думку, така розбіжність у кількості процедур роботи структурних підрозділів – виправдана, але ми плануємо після проходження аудиту розгорнути роботу робочої групи у складі представників з якості всіх інститутів для приведення нашої системи якості в компактний, зручний та уніфікований формат.

Наявність документованого опису процесу (процедура) дає змогу узгодити роботу працівників і підрозділів. Це навчальний матеріал для нових працівників. Вони полегшують внесення змін у процес. Це документальне свідчення діяльності. Але розробка документації не є ціллю СУЯ!

– *Розкажіть, будь ласка, про внутрішні аудити. Чи є певні вимоги?*

– Так, звичайно. Є вимоги стандарту. Освітня організація має проводити внутрішні аудити стосовно аспектів, пов'язаних з освітнім продуктом, акредитацією та сертифікацією, збоями процесу навчання/вивчання, результативністю методів навчання, освітніми процесами та функціонуванням системи управління якістю. Організація має задокументувати остаточний звіт про внутрішній аудит.

У всіх інститутах вони проведені згідно з планами. Представниками керівництва з якості розробили коригувальні дії, затверджені на вчених радах, і їх проводять згідно з окремим планом.

– *Чи є недоліки?*

– Не без цього! Типові недоліки в нас усіх однакові. Основні недоліки виявлено під час внутрішніх аудитів. Вони полягали в тому, що:

- документацію СУЯ оформлено із незначними порушеннями вимог (відсутність підписів щодо ознайомлення з документами, дат візування документації тощо);

- неукомплектовано окремі документи щодо здійснення навчального процесу та виконання науково-дослідних тем на кафедрах інституту;

- на окремих протоколах, планах роботи і звітах кафедр та структурних підрозділів немає дати затвердження документів.

– *В інститутах часто проводять соціологічні опитування. Чи є якісь стандарти щодо них?*

– Звичайно. Треба, щоб освітня організація мала надійні методи для моніторингу та вимірювання задоволеності замовників. Показники задоволеності замовників мають бути задокументовані та забезпечені об'єктивними доказами. Організація має з належною періодичністю інформувати зацікавлені сторони про показники задоволеності замовників.

### Львів

У лютому 2009 року досліджено думку студентів ЛІБС щодо організації навчального процесу. Дослідивши цільову аудиторію (450 чол., студенти I–V курсів ЛІБС) було виявлено такі основні тенденції:

- 92% респондентів задоволені організацією навчального процесу;

- 78% рекомендують цей навчальний заклад своїм знайомим, оскільки навчання вважають добре організованим;

- 72% студентів погоджуються з тим, що основними сильними сторонами ЛІБС є наскрізна практична підготовка, можливість працевлаштування за фахом, прекрасні умови навчання.

Таке саме дослідження було проведено серед випускників ЛІБС у березні. Дослідивши цільову аудиторію (120 чол.), було виявлено такі основні тенденції:

- близько 80% респондентів оцінюють знання, здобуті у НЗ, адаптованими до реальних ринкових умов;



# Інноваційні технології організації навчального процесу



**Олена Олександрівна  
ЛАПКО,  
завідувач  
кафедри фінансів ІМПО  
УБС НБУ,  
професор.**

У доповіді Всесвітнього банку «Формування суспільства, що ґрунтується на знаннях. Нові завдання вищої школи» зазначено, що «країни і вищі навчальні заклади, котрі хочуть використовувати нові можливості, які надають економіка знань і революція у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, повинні проводити політику заохочення інновацій і реалізації реформ... Підвищенню мобільності студентів може сприяти розвиток відкритих систем, які визнають набутий досвід, забезпечують рівнозначність дипломів, практикують взаємозалік виконаної академічної роботи через систему кредитних годин і схеми навчального обміну, надають доступ до національних стипендій та освітніх запозичень, забезпечують різноманітну кваліфікацію та створюють підґрунтя для неперервної освіти».

Україна бере участь у Болонському процесі, основна мета якого полягає в гармонізації до 2010 року систем вищої освіти країн Європи на інноваційних засадах, із 2005 року. Що це передбачає? По-перше, однакову для всіх країн дворівневу систему вчених ступенів – бакалавра (3 роки) і магістра (2 роки); по-друге, залікову систему, згідно з якою для успішного закінчення курсу слід накопичити певну кількість навчальних годин (кредитів), які можна отри-

мувати порціями в різних навчальних закладах країн-учасниць; по-третє, навчання впродовж усього життя (дистанційне, заочне тощо), що передбачає забезпечення студентів підручниками, посібниками та доступом до Інтернету; по-четверте, автономність вищих навчальних закладів (їхню фінансову незалежність від держави та організації навчального процесу).

Загалом, інновації класифіковано таким чином:

- базові (радикальні);*
- поліпшуючі (інкрементальні);*
- псевдоінновації;*
- локальні;*
- регіональні;*
- національні;*
- міжнародні;*
- продуктові;*
- технологічні;*
- організаційно-управлінські;*
- інфраструктурні.*

До інноваційних технологій організації навчального процесу входять: упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу; використання інтерактивних методів навчання; активне залучення студентів до наукових досліджень; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій

## Стандарт ISO 9001:2008: підготовка до ресертифікаційного аудиту Університету

(Закінчення. Поч. на 7 стор.)

- 60% – зазначають високий рівень професійної підготовки, яка дозволила бути конкурентним на ринку праці та отримати хорошу роботу.

Дослідивши цільову аудиторію (150 чол.) – абітурієнтів ЛІБС, слухачів підготовчих курсів ЛІБС, було виявлено такі основні тенденції:

- респонденти погоджуються з тим, що основним фактором вибору ВНЗ є можливість працевлаштування після закінчення навчання (80%) та високий показник престижності ЛІБС (75%);

- серед опитаних абітурієнтів 98% вступатимуть до інституту, оскільки впродовж навчання на підготовчих курсах підтвердили свою позитивну думку про інститут.

Дослідивши цільову аудиторію (30 установ-партнерів) – працевлаштувачів, виявлено такі основні тенденції:

- респонденти погоджуються з тим, що випускники

ЛІБС адаптованіші до реальних ринкових умов, аніж випускники інших ВНЗ таких самих спеціальностей;

- серед найважливіших чинників, яких бракує випускникам ЛІБС, зазначено «вміння працювати в невідзначеному середовищі» – 70% респондентів.

Проведено соціологічне опитування банківських установ **Черкаської області** з приводу одержання інформації про рівень підготовки випускників ЧІБС та для отримання інформації про можливе вдосконалення підготовки випускників інституту; 27–28 квітня 2009 року проведено соціологічне опитування студентів. На час вступної кампанії заплановане соціологічне опитування вступників.

У **ХІБС** проведено такі соціологічні опитування:

- індивідуальні особливості та ціннісні спрямування студентів-першокурсників (11.09–18.09.2008);

- ставлення студентів до вивчення іноземних мов (08.09–12.09.2008);

- стан фізичного виховання студентів (16.02–20.02.2009);

- якість організації навчального процесу магістерської підготовки (27.04–04.05.2009);



у навчальному процесі; створення електронної бібліотеки підручників і навчальних посібників, у тому числі – за авторства професорсько-викладацького складу УБС НБУ; підвищення педагогічної майстерності та рівня кваліфікації викладачів шляхом проведення постійно діючих круглих столів з актуальних проблем економіки та семінарів із підвищення педагогічної майстерності; використання нових форм і методів навчально-виховної роботи серед студентів.

Упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу зумовлюють зміни в організації навчального процесу (модульна система навчання); перехід до 100-бальної системи оцінювання знань; запровадження тестової технології навчання; зміну ролі викладача в навчальному процесі (як організатора навчального процесу, а не інформатора); нові підходи до організації та змісту самостійної та індивідуальної роботи студентів; урізноманітнення індивідуальних завдань студентам та їх оцінки; залучення студентів-магістрів до навчального процесу та наукових досліджень тощо.

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі здійснюється через забезпечення викладачам доступу до Інтернет-технологій у процесі підготовки до навчальних занять; використання ресурсів Інтернету при написанні навчаль-

них підручників і посібників; розроблення та впровадження в навчальний процес дистанційних курсів; використання мережі Інтернет для тестування студентів; консультування студентів і слухачів післядипломної освіти в режимі «онлайн».

Якщо говорити конкретно про створення електронної бібліотеки підручників і навчальних посібників, то можна зазначити, що в інститутах УБС створено (або перебувають на стадії завершення) електронні бібліотеки кафедр, до яких мають доступ усі студенти й викладачі; навчально-методичні матеріали в електронному форматі розміщено у внутрішній мережі інститутів; база даних електронних бібліотек постійно поповнюється та оновлюється; проводиться робота з підготовки презентаційних матеріалів зі всіх дисциплін, які викладають в інститутах УБС НБУ.

В Університеті постійно відбувається підвищення педагогічної майстерності та рівня кваліфікації викладачів. У цьому аспекті регулярно організують круглі столи з найважливіших проблем економіки, в яких беруть участь провідні фахівці та науковці банківської сфери; постійно діє семінар із підвищення педагогічної майстерності викладачів; передбачено наукові стажування викладачів та аспірантів у банківських установах і ВНЗ, у т. ч. за кордоном; підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації

УБС НБУ та його інститутів здійснюється через аспірантуру та докторантуру.

Щодо використання нових форм і методів навчально-виховної роботи серед студентів та аспірантів, то сюди входять:

- організація навчально-ознайомлювальних поїздок студентів до закордонних профільних ВНЗ;

- залучення студентів магістерської підготовки і аспірантів до навчального процесу (педагогічна практика) та професійно-орієнтаційної діяльності в навчальних банках і фірмах;

- участь студентів разом з викладачами в етнографічних фестивалях («Країна мрій») і народних святах;

- залучення студентів УБС НБУ до участі в AIESEC – Міжнародній асоціації студентів і молодих фахівців, які вивчають економіку та управління.

Тож для подальшої активізації інноваційних рішень у навчальному процесі потрібно і надалі продовжувати роботу над забезпеченням навчального процесу навчально-методичними посібниками з організації самостійної та індивідуальної роботи студентів; удосконалювати форми і методи контролю успішності та якості знань студентів; продовжувати впровадження сучасних ІКТ вивчення дисциплін, розширюючи доступ студентів до мережі Інтернет у ВНЗ і гуртожитках; постійно оновлювати тематику дипломних робіт та індивідуальної роботи.

- викладач очима студентів (13.04–15.05.2009).

Соціологічні опитування, що проводитимуться:

- бачення роботодавцями якості підготовки випускників інституту (06.05–29.05.2009);

- ефективність практичної підготовки студентів (02.06–12.06.2009).

– Усе протоколюється, чи не так?

– Так. Щодо протоколу аналізування результативності СУЯ (зведений), то чітко визначено вимоги стандарту. Вхідна інформація для оцінювання результативності системи управління якістю має враховувати студентів та/або замовників, а також, наприклад:

- порівняльні дослідження щодо інших організацій, наприклад бенчмаркінг;

- статус наглядових дій щодо випускників;

- пропозиції щодо поліпшування/змін.

Аналізування системи управління якістю має охоплювати сплановане періодичне аналізування освітніх і допоміжних процесів, задоволеність замовників, критерії оцінювання, результати оцінки і задокументовані поліпшення. Цей перелік не є ані вичерпний, ані приписовий.

– Отже, що ж дає Університетові сертифікація системи управління відповідності моделі ISO 9001?

– Виділив би такі основні переваги:

- прозорість процесів, що функціонують в УБС;

- упевненість замовників у передбачуваності ВНЗ;

- працюючий механізм постійного поліпшення процесів;

- стабільна якість надаваних послуг;

- удосконалення внутрішньої взаємодії всередині УБС, розуміння співробітниками цілей організації, основних принципів її роботи, орієнтацію співробітників на загальний результат;

- чітке визначення відповідальності й повноважень працівників.

– Які дії будуть здійснені після проходження сертифікації/ресертифікації?

– Буде розгорнута робота з гармонізації та уніфікації системи управління загалом (переглянемо типові процеси структурних підрозділів, сформуємо остаточний перелік процедур по підрозділах, укрупнимо існуючі процедури і скоротимо зайві).

**Розмову вела Лариса КОЗАНКЕВИЧ.**



# Упровадження ідей Болонського процесу: чого бракує Україні

Забезпечення інтеграції вищої освіти України в європейський і світовий освітній простір та поліпшення якості освіти проголошено пріоритетами держави. 2005 року Україна приєдналася до Болонського процесу в Бергені і засвідчила, що підтримує цілі, які викладено в Болонській декларації і окремих комюніке в Празі, Берліні, Бергені, Лондоні тощо. Болонський процес є унікальним прикладом міждержавного процесу. Приєднавшись до нього, Україна взяла на себе зобов'язання координувати свої дії щодо формування європейського простору вищої освіти до 2010 року.

Олександр БЕЛЯКОВ, кандидат філологічних наук, дослідник програми з глобальної політики Інституту політики в галузі вищої освіти (Institute for Higher Education Policy, USA).

З 2007 року Олександр є консультантом Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні.

Також він є автором п'яти книг та багатьох академічних і журналістських статей.

На жаль, виконання цих зобов'язань є дещо повільним. Проблема полягає в тому, що наша держава поки що має слабку законодавчу базу з питань міжнародного співробітництва в галузі освіти. Тому теоретичні засади участі України в Болонському процесі суттєво відрізняються від реалізації наукових чи практичних завдань в існуючих умовах. І хоча вже розроблено в новій редакції проект «Закону про вищу освіту», реакція Верховної Ради України на нього ще не відома. Напрями Болонського процесу враховано лише в освітянському контексті, без достатнього узгодження з іншими законами України.

Проаналізувавши процес упровадження ідей Болонського процесу, варто зазначити, що в деяких ситуаціях в Україні суворо нав'язуються ті чи інші вимоги, які нібито є вимогами Болонського процесу. Мені пощастило поспілкуватися з австрійським науковцем М. Унгером, який безпосередньо долучений до розробки низки положень і моніторингу Болонського процесу. Насправді, у Болонського процесу вистачає як друзів, так і ворогів у всій Європі. Саме тому підписанти Болонської декларації 1999 року брали на себе

зобов'язання координувати політику в певних напрямках, а не жорстко впроваджувати вже якусь існуючу. З точки зору М. Унгера, участь у Болонському процесі – це спільна відповідь на спільні проблеми, це поступове зближення різних систем, а не стандартизація чи навіть гомогенізація. Болонська декларація 1999 року – це навіть не заява, а домовленість, яка має необов'язковий, рекомендаційний характер. Такий виважений підхід дозволяє Україні визначити свій шлях у Болонському процесі, уникаючи жорстких підходів, але і не забуваючи про пріоритети самого процесу.

## Підвищення якості освіти та рівного доступу до неї

Рівний доступ до якісної освіти забезпечується, відповідно до Конституції України, для всіх громадян України незалежно від національності, статі, соціального походження та майнового стану, віросповідання, місця проживання та стану здоров'я.

Проте проведення зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) і попередній аналіз балів сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти засвідчили низку серйозних проблем у підготовці майбутніх абітурієнтів. Було



## towards the european higher education area bologna process

проаналізовано результативність проходження тестів випускниками шкіл. Як стверджує редактор журналу «Вісник тестування і моніторинг в освіті» С. А. Рахов, «ми розуміли, що різниця між освітою в сільських і міських школах є, але що вона є такою великою, мабуть, ніхто не міг передбачити». Наприклад, відсоток випускників загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) у сільській місцевості, котрі отримали більше ніж 195 балів, менше відповідного відсотка випускників загальноосвітніх навчальних закладів міст майже удвічі на тестуванні з української мови, у 2,2 разу – з історії України, у 2,4 разу – з біології, у 6 разів – з математики тощо. Ще гірша ситуація із зарубіжною літературою, на тестуванні з якої жоден випускник із сільської місцевості не отримав оцінки вище за 195 балів. «Цей показник свідчить про те, що в країні немає рівного доступу до якісної освіти ні на рівні ЗНЗ, ні на рівні ВНЗ і впоратися з проблемою забезпечення рівного доступу до якісної освіти не можна тільки за допомогою ЗНО, і річ тут не тільки в корупції, а в нерівних умовах навчання», – вважає доктор педагогічних наук С. А. Рахов.

Відмінності в рівні освіти населення суттєво залежать від місця проживання. У мешканців сільської місцевості та великих міст зберігається розрив у можливостях доступу до стаціонарної якісної освіти і навіть її дистанційних засобів – освітніх каналів телебачення, педагогічних засобів масової інформації, Інтернету. Саме тому важливими залишаються спеціальні умови вступу для сільської молоді. Але це лише тимчасове рішення. Потрібні не пільги, а якісно нові підходи до поліпшення освіти в сільській місцевості.

Чи Україна здатна вже до 2010 року вирішити проблеми рівного доступу до якісної освіти? Це можливо лише за надзвичайно активної участі всіх зацікавлених сторін. Проте для рівного доступу до якісної освіти потрібен і великий попит на якісну освіту. В Україні він лише формується.

Як вважає доктор педагогічних наук О. Л. Сидоренко, ЗНО забезпечило незалежність оцінювання знань від будь-яких чинників і почало руйнацію стереотипного переконання, що в Україні студентом може стати кожен.

Потрібно подолати ще один стереотип про те, що спочатку варто отримати будь-який диплом про вищу освіту, а вже потім шукати своє місце в житті. Не може бути загальної вищої освіти для всіх. І це добре розуміють роботодавці, які знецінюють «масові» дипломи відповідними зарплатами. Поки що в Україні зарплати працівників у багатьох галузях у середньому суттєво не залежать від рівня освіти. Фінансова і політична криза 2008 року лише загострила ситуацію на ринку праці. Людина, яка не має диплома ВНЗ і виконує некваліфіковану роботу, наприклад, у будівництві, нерідко може отримувати вищу заробітну платню, ніж власник наукового ступеня. В Україні брак фахівців належної кваліфікації робочих спеціальностей, з одного боку, і непрацевлаштування випускників численних ВНЗ – з другого.

Одна з причин дисбалансу – поширення платної форми освіти. Співвідношення потреб ринку праці та кількості випускників порушується контрактними формами навчання. Незважаючи на зростання кількості безробітних випускників саме з вищою правничою чи еко-

номічною освітою з непрофільних ВНЗ, майже всі приватні ВНЗ продовжують намагатися збільшити набір абітурієнтів за цими напрямками, бо вони мають попит. Якість освіти стає другорядною в цьому контексті. Скорочення ВНЗ, яке пропонує Міністерство освіти і науки України (МОН), має поліпшити ситуацію за рахунок саме якісних, а не кількісних підходів.

Проте приватні ВНЗ усе ще відіграють суттєву роль в освітній системі України, створюючи конкурентне середовище з державними ВНЗ. Як зазначають експерти Світового банку, помилково вважати, що безплатна освіта є справедливою. Скоріше навпаки, адже такий підхід нерідко призводить до протилежних результатів. На думку Джаміла Салмі, координатора освітньої мережі Світового банку, «в ім'я рівності ми поширюємо посередність».

Діяльність приватних ВНЗ мотивує пошук нових підходів до освіти, стимулює орієнтацію державних ВНЗ на потреби ринку праці тощо. Саме приватні ВНЗ найбільш відкриті до міжнародного співробітництва. У приватних ВНЗ молодь, яка не змогла вступити до державних ВНЗ у зв'язку з обмеженістю держзамовлення чи іншими чинниками в попередніх роках, отримує додатковий шанс на вищу освіту за обраним фахом. Проте не всі приватні ВНЗ відповідають вимогам акредитації. Приймаючи рішення про акредитацію нового ВНЗ, МОН України має розглянути можливість існування таких закладів як окремих структур, так і структурних підрозділів у вже існуючій мережі закладів. Потребує подальшого аналізу діяльність приватних ВНЗ при державних ВНЗ.

(Закінчення на 12 і 13 стор.)



## Упровадження ідей Болонського процесу: чого бракує Україні

(Закінчення. Поч. на 11 стор.)

На тлі демографічної кризи в Україні спостерігається скорочення кількості абітурієнтів. Одночасно відбувається поступове скорочення кількості чи об'єднання ВНЗ, що призводитиме до конкуренції за абітурієнта в майбутньому. Оскільки держава зацікавлена й у високоосвічених трудових ресурсах із числа майбутніх студентів, які мають забезпечити подальший розвиток країни, у центрі уваги держави і ВНЗ має бути саме майбутній студент.

Серед переваг української системи варто відзначити можливість доступу до системи вищої освіти незалежно від навчання в повній середній школі чи в закладах професійно-технічної освіти. На відміну від низки західних країн, де доля дитини вирішується під час розподілу її до спеціалізованих класів у молодших класах школи, українська молодь має змогу вступати до ВНЗ незалежно від типу навчального закладу, в якому було отримано середню освіту. Цей принцип має бути обов'язково збережений на майбутнє. Базовані на ньому підходи мають активно використовуватися у профорієнтаційній роботі та сприяти отриманню вищої освіти на базі спеціальної середньої освіти і реалізації концепції професійної освіти протягом життя. Абітурієнти, які вступають на другий курс після навчання в закладах професійно-технічної освіти, можуть отримати додаткові переваги, але їх надання має бути чітко прописано у правилах прийому.

Це дозволить збільшити кількість абітурієнтів, що стає важливим в умовах демографічної кризи, за рахунок випускників попередніх років, частка яких поки що невелика. Також можливо запровадити для більш літніх абітурієнтів певні послаблення. Наприклад, в Іспанії закон про університетську реформу передбачив виняток з правил для умов вступу осіб віком понад 25 років. Такі абітурієнти складають два

окремо підготовлені тести. Під час зарахування враховується трудова діяльність, досвід тощо. Доступ до системи вищої освіти може бути розширений за рахунок створення нових корпоративних ВНЗ. Проте вступна кампанія до них має відбуватися за загальними стандартами.

Якщо взяти за основу, що якісна освіта зорієнтована на особистість, створення умов для розвитку і творчої самореалізації кожного абітурієнта, збільшення потенціалу обдарованих дітей та молоді, тоді основна увага має бути приділена саме потребам людини, яка хоче отримати вищу освіту. Для прийняття рішення абітурієнтом про вибір окремого ВНЗ потрібна фахова профорієнтаційна консультація. Треба виявляти творчі здібності в дітей заздалегідь. Потрібно знайти ефективні механізми ведення профорієнтаційної роботи до моменту подання документів у ВНЗ.

Такі механізми можуть включати:

- профорієнтаційну консультацію підготовленими фахівцями, які працюють на рівні окремої школи (на зразок системи радників у школах США) чи об'єднання шкіл при районному відділі освіти за умов державного фінансування;
- профорієнтаційну консультацію в приймальній комісії або спеціальному профорієнтаційному підрозділі ВНЗ як за умов державного фінансування, так і за кошти фізичних (юридичних) осіб;
- профорієнтаційну консультацію фахівцями комерційних структур;
- поради на підставі консультування спеціальними структурами МОН України тощо.

В Україні мають бути створені умови для запровадження дистанційного консультування потенційних абітурієнтів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій поряд із традиційними засобами; випуск електронних довідників абітурієнта, спеціалізованих електронних розсилок окремих ВНЗ тощо.

Свідомий вибір майбутньої спеціальності зніме напругу під час вступної кампанії, зменшить кількість так званих «мертвих душ» – абітурієнтів, які не збираються вступати до ВНЗ після рекомендації на зарахування, сприятиме формуванню реальної статистики та прохідного бала тощо.

Мають бути створені інформаційні центри, які інформуватимуть і про можливості освіти, стажування за кордоном. На жаль, міжнародні відділи багатьох ВНЗ недостатньо інформують студентів і викладачів про існуючі можливості програм на зразок європейської «Еразмус Мундус» тощо.

Ще варто звернути увагу на один малодискутований аспект доступу до освіти. Доки Українська армія не стала професійною, частина абітурієнтів буде також вступати до ВНЗ заради відстрочення від призову на строкову військову службу. Як відомо, відстрочення для здобуття освіти на весь період навчання надається громадянам, які навчаються у ВНЗ із денною формою навчання. Призовна молодь нерідко обирає навчання скоріше як можливість скористатися законодавчою нормою, ніж свідомо визначає майбутній розвиток. Прискорення переходу Української армії на контрактну основу є довгоочікуваним кроком серед абітурієнтів, здатне позитивно вплинути на вступну кампанію, підвищити набір до ВНЗ I–II рівнів акредитації, а також допоможе вирішити низку питань щодо мобільності студентів.

### Підвищення мобільності студентів і викладацького складу

Вражаючим недоліком обговорення Болонського процесу в Україні є зміна пріоритетів. Багато хто у ВНЗ більш стурбований модульно-рейтинговою системою оцінювання, ніж тим, заради чого вона запроваджена. Уведення європейської системи взаємозаліку кредитів (ECTS) має спростити процедуру складання навчальних планів, аби сприяти міжнародному визнанню документів про вищу освіту і академічній мобільності. До 2010 року має відбутися побудова європейського



простору вищої освіти з метою розвитку мобільності громадян із можливістю працевлаштування в усіх країнах Європи.

Згідно з Болонською декларацією 1999 року, сприяння мобільності шляхом подолання перешкод ефективно здійсненню вільного пересування має відбуватися, звертаючи увагу на таке: студентам має бути забезпечений доступ до можливості здобування освіти і практичної підготовки, а також до супутніх послуг; викладачам, дослідникам і адміністративному персоналові мають бути забезпечені визнання і залік часу, витраченого на проведення досліджень, викладання і стажування в європейському регіоні, без нанесення без утиску прав, установлених законом.

Але як можна вести мову про підвищення мобільності студентів і викладацького складу в Україні, коли не вирішено низку принципових завдань, які і мають забезпечити академічну мобільність?

По-перше, варто зазначити низький рівень володіння іноземними мовами не тільки студентів, а й викладачів, що призводить до інформаційного вакууму, адже більшість міжнародних програм проводяться англійською мовою або й навіть іншою мовою країни – засновника програми. Студенти українських ВНЗ скаржаться, що кількість годин на вивчення іноземних мов скорочується, рівень викладання є незадовільним.

По-друге, викладачі ВНЗ не завжди можуть брати участь в освітніх заходах за кордоном як із мовної причини, так і у зв'язку з відсутністю доступу до інформації про такі заходи, браку коштів у ВНЗ на передплату іншомовних бібліотечних ресурсів і на міжнародні відрядження.

По-третє, якщо студент чи викладач самостійно знайшли інформацію про освітню програму, взяли участь у конкурсі і були успішно відібрані, їхні поневіряння не закінчуються. Навіть якщо кошти за програму учасники сплачують самостійно або організатори надають грант, виникає низка організаційних питань. ВНЗ часто відмовляються сприяти і оформлювати,

наприклад, направлення на навчання за кордон, що найкраще б узгоджувалося з українським законом. Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання, затверджене Кабінетом Міністрів України, є досить прогресивним для вирішення більшості питань. На жаль, викладачам іноді пропонують звільнитися на час навчання чи стажування за кордоном, а студентів навіть відраховують «за власним бажанням». Бажання ВНЗ позбавитися зайвого клопоту зі збереженням робочого або навчального місця, а також і можливими матеріальними витратами призводить до серйозних проблем.

Автор не випадково розглядав вище питання щодо відстрочення, яке регламентується статтею 17 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». І хоча пункт 9 Закону стверджує: «Право на відстрочку від призову на строкову військову службу для здобуття освіти також мають громадяни України, які в рамках міжнародних договорів України навчаються у навчальних закладах інших держав», на практиці виникає багато непорозумінь з боку працівників військкоматів і окремих ВНЗ. Мали місце випадки звернень студентів до МОН України за додатковими роз'ясненнями лише після повернення з-за кордону, коли ситуацію важко змінити. На жаль, в Україні реєстрували непоодинокі випадки, коли студенти втрачали відстрочення від призову у зв'язку з тим, що навчалися за кордоном, але перед виїздом з України не оформили або оформили не так відповідні документи. Студенти, які самостійно знайшли місце навчання за кордоном, можуть за певних обставин втрачати право на відстрочку, оскільки не всі ВНЗ інших країн мають співробітництво в рамках міжнародних договорів України...

МОН України передбачив наказом «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» розробку заходів для усунення перешкод внутрішньої мобільності студентів

та сприяння повному використанню програм мобільності, а також для підвищення портативності грантів, позик та створення національних фондів сприяння мобільності.

Розроблений пізніше проект «Закону про вищу освіту», на жаль, не враховує всі існуючі аспекти академічної мобільності. Потрібні зміни і до інших законів України. А головне – потрібно нарешті відмовитися від пострадянського мислення, коли позитивна відповідь на запитання «Чи ви були за кордоном?» перетворювала людину майже на ворога країни.

З наведеного можна зробити такі висновки. Засади участі України в Болонському процесі є поки що недостатньо зрозумілими широким колам громадськості. До проблем обговорення Болонського процесу в Україні належить відсутність чітких пріоритетів. Мало уваги приділено проблемі рівного доступу до якісної освіти. Значна увага приділена суто модульно-рейтинговій системі оцінювання, а не тим ідеям, заради яких вона запроваджена. До 2010 року має відбуватися побудова європейського простору вищої освіти з метою розвитку мобільності українських студентів, освітян, а також випускників українських ВНЗ, які прагнуть працевлаштування в інших країнах Європи.

Розроблений у новій редакції проект «Закону про вищу освіту» поки що не ухвалено. Остаточна редакція закону після розгляду Верховною Радою не відома. Напрями Болонського процесу враховано лише в освітянському контексті, без достатнього узгодження з іншими законами України. Отже, потрібна активна позиція МОН України, підтримка уряду, подальша законотворча робота, яка дозволить Україні виконати взяті на себе зобов'язання, а також подальше наукове обґрунтування і моніторинг упровадження Болонського процесу. Україна визначила власні пріоритети на черговій зустрічі країн – учасниць Болонського процесу 28–29 квітня 2009 року в Бельгії і докладе зусиль для широкого інформування громадськості про майбутні дії і перспективи цього процесу.





# База для педагогіки

У рамках акції «Дітям про гроші та Національний банк України» в одній із шкіл Шевченківського району м. Києва під егідою НБУ створено навчально-тренувальний комплекс – навчально-тренувальний банк та бухгалтерія.

За словами директора ІМПО УБС НБУ Тетяни Гірченко, ця акція, у свою чергу, є частиною масштабнішої акції Університету банківської справи Національного банку України «Дітям про банки та банківську діяльність», започаткованої 2007 року до Дня банківських працівників. Тоді діти до 12 років отримали книжки «Про гроші та Національний банк України», з яких дізналися про діяльність Національного банку України, грошову одиницю України – гривню та банківську систему загалом. В акції брали участь діти Київської, Харківської, Черкаської, Львівської та Полтавської областей.

Ми, звичайно ж, захотіли знати більше, тому звернулися до Тетяни Дмитрівни із запитаннями.



**Тетяна Дмитрівна ГІРЧЕНКО,**  
директор  
Інституту магістерської  
та післядипломної освіти  
УБС НБУ,  
к. е. н., доцент.

– Тож яка мета акції «Дітям про гроші та Національний банк України»?

– Я би виокремила кілька завдань, які ми вирішуємо через таку акцію. По-перше, акція – соціально-просвітницька, тому її основна мета – поширення інформації для дітей про банки та банківську діяльність, формування економічної культури та економічного мислення серед українців з дитинства. По-друге, ми прагнемо формувати нове покоління майбутніх клієнтів банківської системи України – освічених і свідомих. По-третє, поклавши в основу ступеневість освіти та соціальну орієнтованість молоді, Університет банківської справи НБУ продовжує процес підготовки фахівців для банківської сфери з раннього дитинства.

– Які заходи вже проведено?

– Торік 30 травня ми організували екскурсію для учнів 4-В класу СЗШ № 182 м. Києва до Музею історії грошей Національного банку України, а 7 листопада студенти-магістри ІМПО УБС НБУ провели відкриту лекцію «Електронні гроші» та ділову гру банківського спрямування для учнів 5-В та 5-Г класів СЗШ № 182 м. Києва. Це перша серйозна спроба апробації педагогічних здібностей магістрів і пошук баз, де студенти-магістри виступають тьютерами в

межах своєї педагогічної переддипломної практики.

13–15 листопада 2008 р. у приміщенні Центру ділового та культурного співробітництва «Український дім» Міністерство освіти і науки України, Товариство «Знання» України, студентські громадські організації, навчальні заклади України, зокрема Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ), провели заходи, присвячені Дню студента. У рамках виставки Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ) узяв участь у круглих столах і семінарах з питань працевлаштування випускників, міжнародного співробітництва, висвітлення досвіду співпраці з європейськими країнами у сфері освіти та отримав диплом I ступеня за досягнення у працевлаштуванні випускників вищих навчальних закладах.

Тож створення навчально-тренувального банку на базі школи Шевченківського району м. Києва – черговий крок у вдосконаленні фахової майстерності та педагогічного досвіду наших студентів-магістрів.

– Підписано угоду про співпрацю між Університетом банківської справи НБУ та Технічним ліцеєм Шевченківського районного управління освіти в м. Києві. Розкажіть, будь ласка, про це.



– 24 лютого, у день підписання угоди ректор УБС НБУ, доктор економічних наук, професор Тамара Степанівна Смовженко провела зустріч з ліцеїстами та прочитала лекцію на тему «Що таке банк і як він функціонує». Мені випала честь презентувати діяльність інститутів Університету.

15 квітня відбулася зустріч ліцеїстів із директором-розпорядником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, к. е. н., доцентом Валерієм Івановичем Огієнком.

Силами науково-педагогічних працівників і студентів-магістрів Інституту магістерської та післядипломної освіти Університету банківської справи Національного банку

України (м. Київ) прочитано лекції в рамках факультативу на теми виникнення й сутності грошей і банків, про історичні аспекти виникнення грошей та основи фінансової звітності, розвиток бухгалтерського обліку на теренах України, історію виникнення та аналізу розвитку лізингу та про Національний банк України.

У рамках факультативу було проведено вікторину на тему «Елементи захисту грошей».

А 29 квітня проведено екскурсію для ліцеїстів у Музеї історії грошей Національного банку України.

– Дякуємо.

**Розмову вела  
Лариса КОЗАНКЕВИЧ.**





# Ефективна протидія глобальній екологічній кризі можлива!?



**Олександр Леонідович ПРОЦЕНКО,**  
заступник директора  
з навчально-методичної роботи  
ЧІБС УБС НБУ,  
кандидат біологічних наук.

З кожним століттям людська цивілізація все більше «підкорює» природу. При цьому, незважаючи на різноманітність економічних формацій, часу, місця подій, люди однаково «успішно» нищили тварин, вирубували ліси, по-хижацьки освоювали нові території. За останні 300 років наука і техніка досягли такого рівня, що їх неконтрольоване використання спроможне докорінно змінити обличчя нашої планети. Наслідком такої зміни, у кращому разі, може стати крах сучасної моделі людської цивілізації, а в гіршому – кількість людей на планеті катастрофічно (для нас із вами, а не для планети Земля) скоротиться.

Уже на початку 70-х років ХХ століття вище політичне керівництво економічно розвинутих держав добре усвідомлювало, що наслідки втручання людини в природні процеси можуть мати катастрофічні наслідки для сучасної цивілізації. Відтоді почалося дослідження шляхів виходу зі ситуації, яка склалася на планеті внаслідок зростаючого антропогенного тиску на довкілля.

Зважаючи не те, що домінантою розвитку сучасної цивілізації є економіка, до останнього часу, не зважаючи на численні екологічні негаразди, увагу вчених – економістів, соціологів, психологів – привертало, переважно, вивчення механізмів прийняття рішень індивідуумом із фінансових питань або те, яким чином особа здійснює вибір, коли перед нею стоїть альтернатива придбання різноманітних послуг і/або товарів для власного споживання. Та в наш час акценти в досліджен-

нях учених змінилися. Їхню увагу все більше привертає проблематика досліджень у галузі сприйняття групами населення і окремими індивідами ризику настання непередбачуваних подій, на кшталт сильних ураганів, засух, пов'язаних із антропогенною діяльністю, а також впливу інформації про погіршення стану довкілля на поведінку людей у контексті їхньої готовності виконувати дії, спрямовані на пом'якшення проявам екологічної кризи і/або їхньому запобіганню.

Донедавна практично всі кошти, призначені для досліджень, пов'язаних із проблематикою антропогенного впливу на довкілля, спрямовувалися виключно на біологічні і/або фізико-інженерні проекти. Розуміння того, що життєздатні рішення в галузі довкілля можуть продукуватися соціальними науками, а не лише дослідженнями питань поліпшення моделей кліматичних змін чи розробкою інноваційних технологій,



здійснили революційний переворот у науковому середовищі.


Та, не зважаючи на свою революційність, точка зору, яка надає пріоритет у пошуках шляхів виходу зі стану екологічної кризи соціальним наукам перед природничими, цілком логічна. Адже нинішні зміни в довіллі виникли саме внаслідок діяльності людини, яка обумовлюється особливостями її поведінки.

У зв'язку з цим у наш час гостро відчувається необхідність проведення міждисциплінарних досліджень на стику економіки, психології, соціології, антропології. Звичайно, помилкою було б припинення пошуку інженерних рішень для послаблення проявів глобальної екологічної кризи, однак ця криза викликана особливостями людської поведінки, тому, очевидно, вихід із неї треба шукати у вивченні особливостей поведінки людини.

Група вчених Колумбійського університету (США), базуючись на факті, давно відомому психологам, суть якого в тому, що пересічна людина надає перевагу отриманню, наприклад, 100 грн зараз, ніж 200 грн через два роки, встановила, що наші сучасники майже поголовно не готові до будь-яких учинків у галузі забезпечення власного комфорту задля зменшення наслідків негативного впливу на довкілля в майбутньому. Навіть усвідомлюючи згубні наслідки глобальної екологічної кризи, пересічний громадянин вважає, що це не торкнеться особисто його, буде або не скоро і/або не там, де він мешкає. Більше того, встановлено, що психіці людей притаманне явище «максимальної межі тривожності». Суть цього феномену стосовно питання, яке ми розглядаємо, полягає в тому, що більшість із нас мало турбуватиметься про поліпшення довкілля, займаючись подоланням наслідків негараздів, викликаних світовою фінансово-економічною кризою та ще й маючи, наприклад, проблеми зі шефом на роботі або з рідними в сім'ї тощо. Максимум, на що здатна людина для подолання наслідків глобальної екологічної кризи в умовах досягнення максимуму три-

можності, – це здійснювати певні одиничні кроки, наприклад, купувати товари, роботи, послуги, які активно рекламуються як екологічно чисті чи дружні до довкілля, або віддати свій голос за «зеленого» кандидата. Після цього, як показали дослідження, особа вважає, що виконала свій обов'язок у справі боротьби з глобальною екологічною кризою і самоусувається від подальших дій у цьому напрямі.

Дослідження особливостей поведінки людей в умовах вибору між особистим комфортом зараз і порядком людської цивілізації в майбутньому показали, що умовою ефективного попередження негативного антропогенного впливу на довкілля є діяльність організованих спільнот людей, об'єднаних навколо ідеї зменшення негативних наслідків глобальної екологічної кризи. Важливою умовою ефективної діяльності таких спільнот є усвідомлення всіма їхніми членами ступеня ризику, на який їх особисто наражає поведінка, що сприяє поглибленню глобальної екологічної кризи. Такі спільноти повинні мати керівництво з високим рівнем довіри до нього їх рядових членів. Як показує досвід воєн, людина, відчувши себе частиною спільноти, готова йти на жертви, часом великі. Отже, виживання людства залежить від того, наскільки люди здатні співпрацювати, ідучи на певні жертви в повсякденному житті, з метою забезпечення виживання людської цивілізації, а також від правдивості, наявності досвіду, відповідальності та принциповості керівників громадських об'єднань, які мають на меті боротьбу з проявами та наслідками глобальної екологічної кризи, а фактично за виживання людства.

Звичайно, найкращим регулятором і мотиватором поведінки людей, які не задумуються щодо наслідків власної поведінки в сенсі її впливу на перебіг глобальної екологічної кризи, буде безпосередній вплив на них проявів цієї кризи. Та, на жаль, такі уроки можуть бути настільки потужними, що люди не встигнуть змінити свою недолугу поведінку відносно довкілля. 





У Всеукраїнському конкурсі «Новітній інтелект України», якій третій рік поспіль проводить Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000», студент п'ятого курсу Інституту магістерської та післядипломної освіти Вадим Сирота у II віковій групі посів III місце в економічній тематиці із власною презентацією «Національний менеджмент як фактор конкурентоспроможності країни».

## Конкурс студентських наукових робіт

Конкурс проводять з метою залучення студентів до активної наукової діяльності, систематичного пошуку, підтримки та надання можливостей до самореалізації талановитої молоді.

Станом на 13 квітня 2009 р. здобуто 14 нагород.

З них:

- дипломів I ступеня – 3 [Дар'я Костенко (ЧІБС) – *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*, Катерина Кузьміна (ХІБС) – *Банківська справа*, Тетяна Донченко (ХІБС) – *Маркетинг*];

- дипломів II ступеня – 7 [Ірина Охріменко (Таран) (ЧІБС) – *Фінанси, грошовий обіг і кредит*; Олексій Плетньов, Роман Назарук (ЛІБС) – *Кількісні методи в економіці*; Ольга Ратушна (ЧІБС), Ірина Без'язична (ХІБС) – *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*, Сергій Піскун (ЧІБС) – *Банківська справа*, Ольга Гнатишак (ЛІБС) –

*Банківська справа*, Микола Єременко (ЧІБС) – *Управління персоналом і економіка праці*];

- дипломів III ступеня – 4 [Леся Сакало (ЧІБС) – *Світлове господарство і міжнародні економічні відносини*, Андрій Хмельницький, Тарас Кльоба (ЛІБС) – *Кількісні методи в економіці*, Катерина Пирогова (ЧІБС) – *Соціологічні науки*, Вікторія Худик (ХІБС) – *Економіка підприємства та управління виробництвом*].

У розрізі інститутів:

ЛІБС – 3 дипломи (два – III ступеня та один – II ступеня)

ХІБС – 4 дипломи (три – II ступеня та один – III ступеня)

ЧІБС – 7 дипломів (один – I ступеня, чотири – II ступеня, два – III ступеня).

За результатами конкурсу нагороджено студентів:

Спеціальність «Банківська справа»		
ПІБ	Тема роботи	Назва структурного підрозділу
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Піскун Сергій Олександрович	Оцінка інвестиційного ризику банку з точки зору парадигми нелінійної динаміки	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Гнатишак Ольга Володимирівна	Структурування банківського капіталу	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
Кузьміна Катерина Олегівна	Споживче кредитування та перспективи його розвитку в Україні	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Лисенко Роман Вікторович	Оцінка кредитоспроможності позичальника – фізичної особи за допомогою скорингу	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Корнієнко Олександра Володимирівна	Банківська система України в умовах фінансової кризи	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Торубка Лідія Василівна	Інвестиції комерційних банків України в цінні папери	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Грамотами</b>		
Гур'єв Юрій Вікторович	Практично-методичні підходи до оцінки структури власного капіталу банків	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Нічик Лілія Олександрівна	Ефективне управління кредитним портфелем банку як основа стабільної діяльності банку (на прикладі Райффазен банку Аваль)	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Фінанси»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Передерій Ольга Михайлівна	Фінансування підприємств шляхом емісії облигацій	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Охріменко Ірина Віталіївна	Управління заборгованістю підприємства	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Лисенко Роман Вікторович, Гізатуліна Олена Валентинівна	Титульне страхування як ефективний інструмент захисту прав власності в Україні	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Мовчан Марія Олександрівна	Роль пайових інвестиційних фондів в економіці України	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Самох Лілія Юріївна	Недержавний пенсійний фонд – гарант стабільного соціально-економічного розвитку	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ



Царевська Ганна Вікторівна	Особливості розвитку страхового ринку України, обумовлені впливом світової економічної кризи	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Грамотами</b>		
Когуткевич Віра Іванівна, Кіщун Тетяна Іванівна	Ринок іпотеки як основа поступального розвитку національної економіки	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
Сваковська Ольга В'ячеславівна	Тенденції розвитку фондового ринку України	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Без'язична Ірина Вікторівна	Напрями вдосконалення обліку, аналіз і аудиту грошових коштів та грошових потоків підприємства	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Ратушна Ольга Анатоліївна	Напрями адаптації чинного законодавства та звітності кредитних спілок до міжнародних стандартів	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Костенко Дар'я Володимирівна	Облік і аналіз страхових і перестрахових операцій у страхових компаніях	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Невеселова Ірина Германівна	Методика складання балансу, аналіз та аудит фінансового стану підприємств	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Бахтала Наталія Сергіївна	Шляхи вдосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Боса Віра Богданівна	Оцінка як методологічний інструмент у системі бухгалтерського обліку	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Менеджмент»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Чічагова Світлана Миколаївна	Мотивація як фактор підвищення ефективності банківської діяльності	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Царевська Ганна Вікторівна	Лідерство як фактор ефективності управління процесами трансформації організації	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Кобець Наталія Григорівна	Розробка і реалізація стратегії розвитку підприємства	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Шикута Валентина Вікторівна	Система оподаткування комерційних банків	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Кількісні методи в економіці»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Хмельницький Андрій Іванович, Кльоба Тарас Львович	Моделювання територіальної мобільності населення	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
П'ятачук Юрій Леонтійович, Піскун Сергій Олександрович	Дослідження кризових явищ фінансових ринків методами рекурентного аналізу	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Плетньов Олексій Миколайович, Назарук Роман Васильович	Моделювання ставок та обсягів споживчого кредитування і депозитів фізичних осіб	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Дика Дарія Вікторівна	Побудова та дослідження моделі кредитного скорингу	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Стець Олег Миронович	Оптимізація надання кредиту комерційним банкам за умов невизначеності у поверненні платежів	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
Романенко Світлана Юріївна	Розробка інтелектуальної методики бюджетування діяльності підприємств і установ	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Соціологічні науки»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Пирогова Катерина Андріївна	Діяльність і суспільне значення соціальних інститутів	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Пікулик Тетяна Олегівна	Гендерні аспекти економіки	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Руда Діана Ярославівна, Добранська Олена Юріївна	Актуальні проблеми інформаційної комп'ютерної підготовки фахівців банківської справи	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Світове господарство»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Єршоміна Тетяна Олексіївна	Дослідження наслідків трудової міграції для України	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ



<b>Дипломом II ступеня</b>		
Сальникова Наталія Олександрівна	Валютна політика: реалії та перспективи	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Сакало Леся Богданівна	Місце України у світових інфляційних процесах	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Філософія»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Піскун Сергій Олександрович	Філософські основи успішного функціонування людства на Землі	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Лук'яненко Руслан Валерійович	Вплив людини на трансформацію духовних цінностей суспільства	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Політичні науки»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Сидоренко Михайло Юрійович	Проблема сепаратизму в сучасному світі	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Економіка»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Худик Вікторія Анатоліївна	Заходи щодо скорочення дебіторської заборгованості підприємства	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Сидоренко Михайло Юрійович	Роль інвестицій у чинній системі господарювання	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Котенко Олена Андріївна	Сучасна політика оплати праці	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Ромась Тетяна Олександрівна	Продуктивність праці персоналу та шляхи її підвищення	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Михайло Ірина Любомирівна	Аналіз ринку праці в Україні	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
Климко Марія Петрівна	Проблеми демонополізації перехідної економіки України	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Історичні науки»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Олефір Євгенія Анатоліївна	Північна війна в Україні: Полтавський період (листопад 1708 – червень 1709). До 300-річчя Полтавської битви	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Стойка Юлія Анатоліївна	Розвиток банківської справи в Україні в XIX столітті – 1917 рік	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Полянська Інна Юріївна	Комерційні банки Черкащини: історія формування і розвиток	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Напрямок «Педагогічні науки»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Олефір Євгенія Анатоліївна	Педагогічна спадщина Григорія Сковороди	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Управління персоналом і економіка праці»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Езерська Дарія Георгіївна, Невеселова Ірина Германівна	Стратегічне вирішення питання плинності кадрів у банківській установі	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Єременко Микола Іванович	Продуктивність праці персоналу: сутність, значення та методи вимірювання	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Маркетинг»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Донченко Тетяна Анатоліївна	Механізм застосування інструментів банківської маркетингової комунікації стратегії в умовах економічної кризи	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Гізатуліна Олена Валентинівна	Дослідження поведінки споживачів на ринку товарів та послуг	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ
Серветник Оксана Валеріївна	Становлення соціально-етичного маркетингу в банках України	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом III ступеня</b>		
Нічик Лілія Олександрівна	Ефективна рекламна стратегія як основа успішної стратегії позиціонування банку	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Сидоренко Анастасія Вікторівна	Брендинг як основа успішної комунікації політики банків	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
Рябова Анна Володимирівна	Комплексне дослідження ринку як вихідна функція	Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ



<b>Спеціальність «Мистецтвознавство (дизайн, образотворче мистецтво, збереження художніх цінностей та пам'яток архітектури)»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Мосесова Анна Сергіївна	Український образотворчий модерн: спроба створення національного стилю XX століття	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Інформатика і кібернетика»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Кравчук Віталій Ігорович	Стандартизація зовнішнього аудиту в банку на основі реінжинірингу та онтології	Львівський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Спеціальність «Екологія і охорона навколишнього середовища»</b>		
<b>Дипломом I ступеня</b>		
Тараскіна Наталя Вікторівна	Нормативно-правові основи екологічної безпеки в Україні на шляху до євроінтеграції	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ
<b>Дипломом II ступеня</b>		
Гончар Юлія Юріївна	Екологізація свідомості	Харківський інститут банківської справи УБС НБУ

## Наукові дослідження молоді – вирішенню проблем європейської інтеграції

Під такою назвою у квітні у Харківському інституті банківської справи Університету банківської справи Національного банку України відбулася підсумкова IV Всеукраїнська студентська науково-практична конференція. У ній узяли участь 271 студент із 42-х вищих навчальних закладів України, із них 90 – студенти Харківського інституту банківської справи.

Конференція стала другим етапом Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук зі спеціальності «Банківська справа». У конкурсі взяли участь 72 студентські наукові роботи із 37-ми вищих навчальних закладів України.

На пленарне засідання конференції запрошено авторів шістнадцяти кращих студентських наукових робіт – із Буковинської державної фінансової академії, Севастопольського національного технічного університету, Державного вищого закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України» (ДВНЗ «УАБС НБУ»), Донецького національного університету, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури, Харківського національного економічного університету, Дніпропетровського університету економіки та права, Київського національного економічного університету, Львівського інституту банківської справи УБС НБУ, Харківського інституту банківської справи УБС НБУ, Черкаського інституту банківської справи УБС НБУ.

У своїх працях молоді науковці розглянули питання інформаційно-технічної безпеки комерційних банків України, ресурсної та продуктової політики банківських установ, управління кредитними ризиками та підходи до вдосконалення кредитного процесу в управлінні якістю банківських позичок, оцінки операцій банків із пластиковими картками, управління депозитними операціями фізичних осіб, порівняльної оцінки застосування банківських рейтингів, оцінки кредитоспроможності позичальника в умовах інноваційної моделі економічного розвитку країни, розвитку ефективної системи

регулювання банківської системи України в сучасних умовах, споживчого кредитування та перспективи його розвитку в Україні, структурування банківського капіталу, а також проаналізовано основні напрями діяльності іноземних банків.

Доповіді підготовлено на високому науковому рівні. Доповідачі засвідчили глибоку зацікавленість їхніх авторів питаннями розвитку банківського сектору України, а також їхнім умінням аналізувати різні точки зору, захищати власні погляди, пропонувати конкретні шляхи вирішення актуальних проблем вітчизняного банківництва в умовах світової фінансової кризи.

Кращі роботи відзначено дипломами I, II, III ступенів і рекомендовано Міністерству освіти і науки України до нагородження дипломами переможців. Інформацію про переможців надано до Харківської обласної дирекції «Райффайзен Банку Аваль».

**Борис Вадимович САМОРОДОВ,**  
начальник наукового відділу ХІБС УБС НБУ.

### Підбито підсумки конкурсу

*Диплом I ступеня* здобула студентка ХІБС УБС НБУ **Катерина Кузьміна** за роботу «Споживче кредитування та перспективи його розвитку в Україні» (наукові керівники – к. е. н., науковий співробітник Валерій Юрійович Дубницький і старший викладач Раїса Павлівна Лісна).

*Дипломи II ступеня* здобула студентка ЛІБС УБС НБУ **Ольга Гнатишак** за роботу «Структурування банківського капіталу» (науковий керівник – д. е. н., професор Ростислав Слав'юк) і студент ЧІБС УБС **Сергій Піскун** за роботу «Оцінка інвестиційного ризику банку з точки зору парадигми нелінійної динаміки» (науковий керівник – старший викладач Світлана Володимирівна Запорожець).



# Механізм цілковитої взаємодії студента і викладача в дії



Лариса Іванівна  
ЧЕРНЯК,  
викладач кафедри  
іноземних мов  
ХІБС УБС НБУ.

Ми далі в пошуках креативу і креативних! Цього разу ми попрямували в Харківський інститут банківської справи УБС НБУ на кафедру іноземних мов – нам сказали, що саме там є чудовий фахівець, натхненний педагог, цікавий співрозмовник, а ще, як виявилось, чудова, артистична, відверта і щира жінка – Лариса Іванівна ЧЕРНЯК. Тож саме від неї ми й дізналися, як працює механізм цілковитої взаємодії студента і викладача.

Зараз нікому не потрібно говорити і пояснювати те, чому знання іноземної мови, точніше досконале володіння іноземною мовою, таке необхідне. Той, хто хоче зробити гарну кар'єру, розширити свої можливості та забезпечити собі мобільність й інтегративні можливості, розуміє це й сам. Тож і ми не будемо перераховувати переваги, а просто поговоримо про процес навчання іноземної мови із справжнім фахівцем своєї справи – викладачем кафедри іноземних мов ХІБС УБС НБУ Ларисою Іванівною Черняк.

– Ларисо Іванівно, яку мету Ви ставите перед собою, навчаючи студентів, і як її досягаєте?

– Попри те, що викладач прагне навчити спілкування іноземною мовою, створити комунікативні здібності студентів, ми розуміємо, що сповна виконати це завдання дуже складно – навчити комунікативності в україномовному середовищі. Ось тут нам у пригоді стають інтерактивні засоби навчання, які максимально наближують студента до реальної ситуації. Я використовую всі методи навчання, особливо люблю комбіновані – традиційні в поєднанні з електронними, наприклад, прослуховування новин (радіо ВВС) із подальшим обговоренням певних новин чи проблем. Попри роботу з текстами, реферування, роботу в парі,

інтерактивні засоби, я знайшла найдієвіший, як на мене, засіб створити студентам оте мовне середовище – ділову гру.

– До ХІБСу Ви викладали в гуманітарній академії, то де працювати Вам сподобалося більше і в чому саме полягає різниця?

– Так, дійсно, із 25-ти років свого педагогічного стажу дванадцять минули в ХІБСі. Тут більше можливостей розкритися самому, застосовувати і поліпшувати свій творчий потенціал і потім віддавати його студентам, але й роботи набагато більше (сміється). Уявіть собі: щосеместру з усіх рівнів зі всіх мов створюється близько 30 навчальних програм! Але ця робота все одно надзвичайно цікава! От зараз ми завершили створення уніфікованих навчальних програм (разом із колективами кафедр іноземних мов усіх інститутів УБС НБУ) – усі програми були різні, а ми взяли з них найкраще і створили спільні єдині програми. Зараз спільно працюємо над укладанням словника банківських термінів, вивчаємо ринок словників і шукаємо той унікальний стиль, котрий нас виокремить зі загалу.

– Які методи подання матеріалу та мотивації студентів до вивчення іноземної Ви використовуєте?

– Уже п'ять років ми працюємо за схемою поділу студентів на групи методом



анкетування, під час якого студент сам оцінює рівень своїх знань. А з цього року, переслідуючи мету неперервності навчання, ми створили програми так, що немає перерви у вивченні іноземної мови – процес навчання не переривається з першого курсу до п'ятого. Зараз іде тенденція до того, що на перший курс до нас приходять студенти з рівнем знань «С» (просунутий рівень). З їхнього числа ми формуємо бази даних обдарованої молоді.

Через те, що немає середовища, де студенти застосовували б і перевіряли свої знання та навички, ми пропонуємо їм брати участь у конференціях, написанні наукових робіт іноземною мовою і навіть захист диплома іноземною. Це, попри можливість брати участь в олімпіадах з іноземних мов, де наші успіхи дуже суттєві. Наприклад, на Всеукраїнській олімпіаді з англійської мови зі 126-ти учасників студенти нашого інституту посіли чотирнадцяте місце!

Двічі на рік до нас приїздять із за кордону фахівці, котрі читають лекції з банківської, економічної, фінансової тематики (два тижні студенти відвідують семінари, після чого проходять тестування й отримують сертифікат).

Також при кафедрі діє міжнародний студентський клуб, заняття в якому дають можливість значно поліпшити й удосконалити мовні здібності. Учасники клубу організують розважальні заходи, як-от перегляд фільмів мовою оригіналів, неофіційні зустрічі з іноземними гостями, під час яких спілкуються на довільні теми.

Також студенти будь-якої категорії («В» чи «С») можуть узяти участь у тестуванні, щоб поїхати за кордон. Адже наші студенти вже третій рік поспіль беруть участь у семінарах в Університеті в Хахенбурзі (Німеччина), їм навіть вдалося побувати на нараді банкірів у Бундесбанку!

– *Поговорімо про можливість студентів до вивчення мов, адже без наполегливості власне студента викладачеві й дійсно важко його навчити. Чи є якісь конкретні приклади?*

– Дійсно, самотійній роботі у

вивченні іноземної мови відведено дуже багато місця. Зараз створено нове програмне забезпечення дисциплін, електронні бібліотека і посібники. Я свято вірю, що безнадійних студентів у вивченні іноземних мов немає! До прикладу розповім вам історію одного студента Миколи (він зараз навчається в нас на п'ятому курсі). Коли він прийшов до нас, рівень його знань був майже «нульовий», але, відчуваючи його прагнення навчитися й упертість, наполегливість і цілеспрямованість, ми з ним разом дуже ретельно працювали. Я відчувала його потенціал і виявилось, що була права – зараз цей юнак розмовляє вільно на рівні професійного спілкування. І власне такі моменти мені найбільше подобаються!

– *Повернімося до улюблених Вами ділових ігор. Що з Вашої практики Вам найбільше запам'яталося?*

– Це сталося, коли я тільки почала застосовувати інтерактивні методи, зокрема ділові ігри. Тема заняття була «Обмін грошей в обмінних пунктах». Я роздала потрібний на-

можуть декламувати, вони навіть самі перевіряють письмові роботи (я розробляю тільки шкалу оцінювання). Я дуже люблю студентів і сподіваюся, що і їм зі мною цікаво.

Я зрозуміла, що якщо переглянути співвідношення «викладач – студент» на користь студента, тобто віддати йому домінуючу роль на занятті, зробити його учасником навчального процесу, а не просто користувача й сприймача знань, добитися діалогу, то матиму те, чого прагну. Саме тому я так люблю ділові ігри! Я їх сама складаю, придумую сюжети. Це надзвичайно цікаво – поринути в реальну ситуацію, в якій є і найбільш приближена до теми обстановка, і все програється, проговорюється.

– *Які студенти Вам імпонують?*

– Хочу, щоб було більше студентів рухливих, з почуттям гумору, ініціативних, які розуміють із півслова і вміють підіграти. Від занять із такими студентами я отримую неймовірне задоволення, це так класно! Урешті, моя сутність відкривається саме на таких креативних заняттях.

*Зараз створено нове програмне забезпечення дисциплін, електронні бібліотека і посібники. Я свято вірю, що безнадійних студентів у вивченні іноземних мов немає!*

вчальний матеріал, діалоги між клієнтами і працівниками банку щодо обміну валюти, попередила, щоб студенти підготувалися до заняття. Яке ж було моє здивування, коли наступного разу на занятті перед здаванням матеріалу студенти почали діставати із сумок гроші – різну валюту, і справжню, і саморобну, навіть «бейджики» собі виготовили, узяли зі собою документи – паспорт, права. Оце була гра! Я переконана, що фрази і мовні комбінації на таких заняттях запам'ятовуються на підсвідомому рівні.

– *Розкажіть про механізм взаємодії студента і викладача. Що це?*

– У мене на заняттях студенти – головні, вони можуть відповідати,

– *Чого Ви собі ніколи не дозволили б щодо студентів?*

– Студентів не можна обманювати, вони відчувають тебе і твій настрій, потрібно бути гранично щирими.

– *Якби не викладання, якому б фахові Ви надали перевагу?*

– Якщо не викладання, то обов'язково – література чи театр.

– *Дякую за щирі і відверті відповіді! До зустрічі!*

...**Ось такі вони, обличчя наших інститутів, неповторні й унікальні.**

**Із маленького виростає велике, із людей творяться міні- і мегасупільства, ми і наш Університет...**

**Розмову вела  
Лариса КОЗАНКЕВИЧ.**



Найграндіозніша подія травня в ХІБС УБС НБУ – святкування 65-річчя інституту. Було багато гостей: випускники, колеги з Черкас і Львова, іноземні гості – пан Йозеф Бенда з Вищої школи Банківського інституту, м. Прага (Чехія). У дні святкувань (13–17 квітня) пройшов Тиждень науки.

## Тиждень науки в ХІБСі

На кафедрах інституту відбулися конкурси студентських наукових робіт із соціально-гуманітарних проблем розвитку суспільства, теоретичних аспектів аналізу сучасного стану трансформаційної економіки України, проблем фінансової системи в контексті стратегії розвитку України, з питань удосконалення обліку, аналізу і аудиту підприємницької діяльності, актуальних питань розвитку банківської системи, економіко-математичних методів та інформаційних технологій, наукових робіт іноземною мовою, а також конкурс бізнес-планів, у яких узяли участь 95 студентів 1–5 курсів економічного факультету і факультету банківської справи.

На підставі оцінки та обговорення наукових результатів кожної роботи визначено кращі наукові роботи студентів. Автори кращих наукових робіт мали змогу зробити наукову доповідь і захистити результати своєї роботи. Для участі в конкурсі наукових студентських робіт з економіки, фінансів і банківської справи Харківського інституту банківської справи УБС НБУ відібрано та рекомендовано 16 кращих наукових робіт студентів.

На кафедрі обліку і аудиту було проведено виставку-конкурс «Аудит очима студентів», присвячену 65-й річниці ХІБС УБС НБУ. За результатами виставки-конкурсу перемогла робота студентів групи 32-БС під назвою «Кубик-рубик», кожний колір якого символізував складові бухгалтерського балансу та пов'язані з ним рівновагу та зіставність.

На кафедрі менеджменту відбувся конкурс плакатів із дисципліни «Менеджмент» на тему «Вихід України з кризи». Перемогу отримав плакат студента третього курсу Миколи Чайковського спеціальності «Облік і аудит» за наукову змістовність та оригінальність вирішення проблеми.

На кафедрі фінансів проведено виставку «Історія розвитку державних облігацій», на якій представлено дві експозиції: облігації Радянського Союзу 1952–1982 рр. та облігації 1898–1917 рр.

У рамках Тижня науки відбулися засідання студентських наукових клубів «Дослідник» за темою «Використання методів кластерного аналізу в процесі дослідження результатів фінансової діяльності» та «Міжнародний» за темою «Історія розвитку Харківського інституту банківської справи УБС НБУ», присвячені 65-й річниці інституту.

Проведено засідання «Інтелбанку», яке відбулося 15 квітня. На ньому розглянули питання, присвячені організації роботи «Інтелбанку», проведено рольову гру з теми «Джерела та шляхи формування капіталу банків харківського регіону», за допомогою якої студенти мали можливість використати свої знання при вирішенні наданих їм практичних завдань. Робота працівників банку була спрямована на поєднання теоретичних знань із практичними навичками і проходила з альтернативними банківськими програмами, а саме «ІСАОД».

На кафедрах проведено тематичні науково-методичні семінари за темами: «Стан і перспективи використання сучасних методів моделювання в магістерських дипломних роботах»; «Розвиток фінансового сектору в транзитивній економіці України» за результатами роботи викладачів над колективною монографією та семінари, присвячені 65-й річниці ХІБС УБС НБУ: «Роль іноземних мов у підготовці фахівців банківсько-фінансової сфери», «Актуальні проблеми та перспективи розвитку банківської системи», «Харківський інститут банківської справи УБС НБУ: віхи історичного поступу», «Наукові здобутки викладацького колективу як фактор підвищення наукового інтелекту інституту».

Упродовж тижня організовано та проведено засідання круглих столів:

- «Молодь у вирішенні проблем фінансово-економічного розвитку України» на базі СНК «Еврика» за участі директора аудиторської фірми «Фінанси і кредит», голови спілки аудиторів харківського регіону к. е. н., доц. В. Ю. Лісної;

- на базі СНК «Фінансист» і клубу «Випускників», присвячене 65-річчю створення навчального закладу, з запрошенням фахівця-практика Л. А. Криворучко – директора Харківської філії страхової компанії «Кий Авіа Гарант», випускника минулих років В. Г. Сословського – доцента кафедри фінансів;

- «Еволюція категорії «власність» в історії економічної думки та сучасність» зі студентами першого і другого курсів, присвячене питанням аналізу еволюції економічної думки щодо приватної власності, суспільної та державної власності, теоретичним аспектам ринкової трансформації відносин власності в економіці України;

- «Банківська система України: шляхи удосконалення в контексті євроінтеграційних процесів» на базі студентського клубу «Банкір», присвячене 65-й річниці ХІБС УБС НБУ. На засіданні заслухали доповідь головного експерта відділу готівкового обігу та касових операцій Управління Національного банку України в Харківській області О. В. Ключки на тему «Ознаки справжності та платіжності банкнот національної та іноземної валют»;

- «Творчий потенціал особистості як складова економічної культури» зі студентами 1-го курсу. В основу роботи круглого столу було покладено такі аспекти: сутність, природа і структура творчості, концепції творчості, мотиви і стимули творчості.

Під час Тижня науки проведено конкурсний відбір студентів зі спеціальності «Банківська справа» для участі в Міжнародній літній банківській школі (м. Рига, Латвія). Троє студентів третього курсу [О. Сердюк (31-БС), Ю. Каменюка і Л. Нічик (32-БС)] матимуть можливість упродовж тижня слухати лекції викладачів з Балтійської міжнародної академії та банківських працівників.





## Будь українцем – вдягни вишиванку!

Саме під таким гаслом у квітні пройшла акція

«День української вишиванки» в інститутах Університету.

Вишита сорочка, або вишиванка, відома всім як традиційний елемент одягу українців. Звичайно, минули час, роки, століття – і все змінилося. Але нове – добре забуте старе. І коли торік студенти ЛІБСу започаткували проведення Дня вишиванки, на цю акцію відгукнулися всі – і студенти, і викладачі всіх інститутів УБС НБУ зібралися в Києві, що дуже всіх зріднило й здружило. І от вам нова традиція! Цього року її підхопив ЧІБС, і свято вишиванки панувало тут, надихаючи всіх своїм колоритом і красою. Наші черкаські кореспонденти поділилися з нами своїми враженнями.

### День вишиванки в ЧІБС

29 квітня в ЧІБСі панувала приємна атмосфера свята – адже багато студентів і викладачів підтримали акцію «Вдягни вишиванку!» і прийшли на пари в національному вбранні українців – вишитих сорочках. У холі інституту відбулася святкова виставка, де було представлено вишиті рушники, скатертини, серветки та інші атрибути, пов'язані з вишиванням та українською символікою. Багато робіт зробили власноруч студенти.

Після закінчення пар відбувся святковий концерт. «Родзинкою» програми стала лекція голови обласної організації Національної спілки художників України Олександри Василівни Теліженко. Вона доступно і цікаво розповіла студентам історію виникнення вишиванки і вишитих рушників, їхнє символічне значення та про обряди, пов'язані з ними. Також вона представила власні роботи, серед яких були чоловічі і жіночі вишиті сорочки та різноманітні рушники.

Катерина ПИРОГОВА,  
студентка ЧІБС УБС НБУ.

### Не думай довго зранку – вдягай вишиванку!!!!

Як усім відомо, весна – пора кохання, веселощів, поцілунків, пробудження, щастя і... Тижня української вишиванки! Весна – 2009 року теж не стала винятком!

З 21 до 25 квітня ЛІБС яскраво майорів своїми студентами у вишиванках! До свята як студенти, так і викладачі готувалися завчасно: спеціально купували, замовляли чи навіть власноручно вишивали сорочки! Вишиванки одягнули і працівники інституту, і директорат.

Цьогоріч, як і торік, свято проводили на конкурсній основі: змагалися за найбільш «вишивану» групу. І нею виявилася група 103-БС: перший курс проявив суперську активність – усі студенти були «вишивані», а дівчатка з цієї групи Віра Осіна та Оля Чепіль навіть провели майстер-клас із виготовлення вишиваних поясів і «фенечок».

Організатори – СМО «ЛІГА» – мріють (і будуть усе робити, щоб мрії здійснилися) про те, щоб Тиждень української вишиванки став традиційним святом у ЛІБСі і щовесни заряджало всіх позитивом, дарувало усмішки



і ставало приводом для мимолітної, але дуже важливої думки: «Я щасливий, що є українцем»...

Катерина АНТОНІВ.



# Київ зустрів привітно!

Цього року я розпочала свою наукову діяльність, попрацювавши над дослідженням із соціології на тему «Діяльність і суспільне значення соціальних інститутів». Надихнула мене на її написання Марія Йосипівна Дмитренко, яка і була моїм науковим керівником, за що я їй дуже вдячна.

Під час написання роботи дуже хвилювалася, що в моєму випадку спрацює відоме російське прислів'я «Первый блин комом», адже я не мала навичок написання такого виду робіт. Але вийшло все навпаки. Моя робота була направлена до Києва для участі в другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Соціологічні науки» й успішно пройшла його. Заключний тур проходив з 25 до 27 березня в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на кафедрі соціології.

Учасниками «фіналу» були 18 студентів із Харкова, Львова, Києва, Маріуполя, Луганська, Сум та інших міст України.

Теми наукових робіт конкурсантів торкалися різних сфер соціологічної дійсності. Окрім усної доповіді, учасники мали змогу паралельно представити свою роботу у формі мультимедійної презентації, що було, звісно, явною перевагою.

Особисто мені було цікаво і страшно водночас, адже в подібних



заходах я брала участь уперше. Хотіла б відзначити високий професійний рівень конкурсної комісії, яка оцінювала наші доповіді і ставила запитання, що виникали в процесі захисту наукових робіт. Було дуже приємно і цікаво спілкуватися з людьми, які є справжніми асами в галузі соціології.

На конкурсі я отримала диплом третього ступеня, а також цінний подарунок – книгу. Мені дуже сподобалося брати участь у такому заході,

та головне – я зробила вдалий старт для подальшої наукової роботи і здала потрібний для цього досвід.

Окрім наукових здобутків, я знайшла нових знайомих, встигла прогулятися столицею і навіть зустрітися з колишніми однокласниками.

Бажаю всім студентам нових наукових звершень і досягнення поставленої мети. Упевнена, кожний отримає винагороду за свою працю!

**Катерина ПИРОГОВА,**  
студентка ЧІБС УБС НБУ.

## Збережемо тепло дитячих сердець!

Наш інститут уже багато років веде шефство на закладами, які опікуються дітьми-сиротами. Це школа-інтернат для дітей з вадами слуху, школа-інтернат № 3 для дітей з вадами розумового розвитку та Чугуївський центр реабілітації дітей-сиріт. Ми ніколи не забуваємо про них, наші студенти часто відвідують ці заклади, намагаючись своїм візитом створити дітям справжнє свято. Ми готуємо концерти, а точніше учасники Молодіжного центру, спілкуємося, даруємо подарунки.

Неможливо передати ті теплі почуття, чуйність і

турботу, з якою студенти нашого інституту вітають рік у рік колектив підшефної школи-інтернату № 3 для дітей із вадами розумового розвитку міста Харкова.

Ось і цього разу, 1 червня, у Всесвітній день захисту дітей, наші активісти вітали дітей зі святом, точніше сказати не привітали, а подарували свято. Більш за все ми хотіли принести зі собою атмосферу домашнього тепла, відчуття захищеності та турботу, і нам це вдалося! Студентки Інна Засядько та Марина Філоненко (група 11-БС) вручили цінний подарунок – лазерний принтер для забезпечення навчального процесу.

Харківська школа-інтернат для дітей із вадами слуху має затишну кімнату відпочинку, де вихованці закладу та гості можуть милуватися колекцією



# Інна Денисюк: навчання за обміном

Студентка другого курсу групи ФБС 3-07 ЧІБС УБС НБУ Інна Денисюк за відмінні успіхи в навчанні була запрошена навчатися за обміном до Львівського інституту банківської справи. І ми вирішили дізнатися в Інни, як воно, почуватися студенткою ЛІБС.

– Інно, нам відомо, що ти навчаєшся за обміном у Львівському інституті банківської справи. Як тобі випала ця чудова нагода?

– Мені зателефонували з нашого деканату та запропонували поїхати навчатися за обміном у Харків чи Львів. Я одразу ж погодилася поїхати до Львова, оскільки давно закохана в це місто.

– Як тебе зустрів Львів?

– Львів вітав чудовою сонячною погодою. Нас зустріла та допомогла дістатися до гуртожитку староста нашої теперішньої групи – 201-БС.

Нас поселили в гуртожитку на вулиці Жовківській у готельному номері і звільнили від плати за проживання.

Першого ж дня навчання одноклубники були охочі до спілкування, тож ми швидко знайшли спільну мову з усіма. Львів'яни дуже прості та приємні у спілкуванні. Дуже потоваришували зі студентами з Харкова, їх приїхало п'ятеро.

– Що тебе найбільше вразило в цьому величному місті?

– Вразила старовинна та велична архітектура міста. У Львові дуже багато історичних і культурних пам'яток, музеїв, соборів, храмів. Щовихідного ми намагаємося потрапити до одного з них. Навіть не можу визначитися, що мене вразило найбільше. Я в захваті від Львова! У найближчих планах – відвідати Музей-аптеку та музей зброї «Арсенал».

– Які враження від ЛІБС?

– Дуже позитивні! ЛІБС – величезний, має декілька корпусів. Найменша перерва тут триває 20 хвилин, а велика перерва – 40, тому що пари бувають у різних корпусах. Дуже подобаються викладачі, вони намагаються все докладно пояснити, аби зрозумів кожен студент. І група в нас дуже сильна, аж 8 відмінників! Навчальні програми трохи відрізняються, але, думаю, удома все надолужимо.

– Ти була старостою групи. А в ЛІБС ти береш участь у громадському чи спортивному житті?

– Звісно, намагаюся бути активною. З дівчатами з Харкова з 4 до 10 травня погодилися бути волонтерами для благодійної акції «Від серця до серця», збирали по Львову гроші на обладнання для дітей із вадами зору. А ще, оскільки я захоплююсь малюванням, намалювала від групи шарж на викладача для виставки, що відбулася під час святкування Дня банківських працівників.

– Твої побажання студентам ЛІБСу і ЧІБСу.

– Студентам ЛІБС дуже вдячна за теплий прийом і той веселий час, що ми проводимо разом. А студентам нашого інституту хочу побажати обов'язково поїхати навчатися за обміном, якщо випаде така можливість! А ще успіхів усім у навчанні, і не тільки!

Спілкувалася через Інтернет  
Анна ЛУЦЮК.

тропічних рослин. Цей зелений куточок – справа рук нашого інституту – на Новорічні свята інститут подарував колекцію екзотичних рослин. Тож ми поступово поповнюємо цю колекцію новими тропічними експонатами. Цього року інститут подарував дітям дерево «Юка». Нехай воно дарує юним вихованцям закладу наші тепло і ласку. А діти, у свою чергу, організували цікаву екскурсію кабінетами і куточками улюбленої школи. Скільки емоцій, доброти, радості сяяло в їхніх очах! Ми дійсно відчули, що були бажаними гостями.

До Дня захисту дітей Молодіжний центр також завітав із привітаннями і подарунками і до вихованців Чугуївського центру реабілітації дітей.

На знак подяки діти потішили дорогих гостей чудо-

вим спектаклем на галявині просто неба. І ще невідомо, хто отримав більше задоволення: діти від подарунків чи представники Молодіжного центру від щирої вдячності і блиску дитячих очей.

Ми були в захопленні від спілкування з цими дітьми, стільки енергії, блиску в очах, стільки бажань, бажань...

...Неможливо бути самотнім, навіть тому, хто завжди сам по собі, бо ми маємо одне для всіх небо, ясні зорі, яскраве сонце, теплий літній дощ... Пам'ятайте про те, що є ті, котрим завжди потрібна наша підтримка, наша любов та ласка! Бережімо тепло дитячих сердець!!!

Наш кор.



## Під гаслом науки, незалежності і совісті, або Бухгалтерія – це симфонія

26 травня в ЛІБС УБС НБУ відбувся захід, присвячений бухгалтерському обліку. Круглий стіл організували студенти групи 201-0А на чолі з куратором Тетяною Дмитрівною Шевченко, яка і дала перший поштовх для його проведення.

Уже на перших етапах підготовки стало зрозуміло, що вмістити всі відомості про зародження та розвиток бухгалтерського обліку в час, відведений на захід, буде не так уже й легко. Саме тому за допомогою групи 402-0А було створено презентацію, яка висвітлювала основні моменти: від згадок у Біблії через Стародавній Грецію та Рим, Персію та Іудею до наших часів.

Належну увагу було приділено і засновникові науки про бухгалтерський облік – Луці Пачолі, який 1494 року створив «Трактат про рахунки і записи». Незабутнім був момент перенесення глядачів у Середньовіччя, а разом із тим і перетворення Іллі Симоненка на Луку Пачолі та відтворення ним уривка із Трактату.

Ще одним історичним фактом, який представили на заході, був наказ римського імператора від 1498 року, де офіційно затверджено поняття «бухгалтер», і з того часу бухоблік став регламентованим і обов'язковим для всіх.

Також група намагалася з'ясувати перспективи професії і дізнатися про труднощі, з якими стикається сучасний бухгалтер у сьогоднішні. Саме тому студенти взяли інтерв'ю в головного бухгалтера НБУ Віри Олександрівни Ричаківської, головного бухгалтера ЛІБС УБС НБУ Мирослава Васильовича Рубанського, бухгалтера комерційного банку «Мегабанк» Галини Петрівни Коршун. Усі вони – люди, щиро віддані своїй справі, яких захоплює робота із цифрами та рахунками. Вони певні, що така професія, як бухгалтер, існуватиме вічно і підтвердженням цьому є проведений захід. Окрім того, такі ж питання задали й запрошеній гості – директорів фірми «Львівський друкар» Олесі Богданівні Мосесовій, яка і розповіла про труднощі, з якими стикаються сучасні бухгалтери. Але всі без винятку опитані бухгалтери були єдині в одному: головний бухгалтер – права рука керівника і 50 процентів успіху підприємства і що бухгалтерія – то копітка, але разом з тим дуже цікава праця.

Тетяна Дмитрівна відшукала герб бухгалтерів, на якому зображено сонце, ваги, крива Бернуллі і слова «Наука, незалежність, совість». Власне, ми і так знали, що фах, який ми здобуємо, – найкращий. Що ж, незабаром у нас буде можливість перевірити істинність цих істин на ділі. Чи не так?

**Ірина ОШУСТ,  
студентка групи 201-0А.**

Тетяна Дмитрівна Шевченко, старший викладач кафедр обліку та аудиту: «25 років тому я вперше провела зі своєю групою такий захід. Це була виховна година «Бухгалтер – професія почесна», власне саме тоді ми віднайшли міжнародний герб бухгалтерів. У ті часи ми не могли застосовувати мультимедіа, відео, але мета заходу була досягнута. Це – любов до своєї майбутньої професії, гордість за обраний фах. Сьогодні студенти використали майже всі технічні засоби, з ентузіазмом ходили в банки брати інтерв'ю в колишніх випускників нашого навчального закладу, котрі впродовж довгих років залишилися вірними обраному фахові, запрошували до участі в заході працівників обліку львівських підприємств.

На жаль, не всі запрошені змогли прийти до нас, але артистично зіграний Лука Пачолі (Ілля Симоненко) у монаршому вбранні (дякуємо Національному театру опери і балету імені Соломії Крушельницької та особливо його директорів Тадею Едеру) компенсував цей недолік.

На захід запросили студентів першого, другого і третього курсів спеціальності «Облік і аудит», але особливо приємно, що на нього завітали й студенти напряму «Фінанси і кредит». Я бачила натхненні очі студентів, у них було бажання зробити цей захід традиційним, з цього приводу в них, як виявилось, уже є ідеї!»

Студенти зі спеціальності «Фінанси і кредит» прийшли на захід не з порожніми руками – Володимир Подуфалій (204-БС), студент ХІБС, котрий перебуває зараз на навчанні в нашому інституті, написав вірш, який можна виконувати в стилі речитативу чи то репу:

*Про бухгалтерські рахунки знаю я все  
І тому зараз для вас написав я есе.  
Есе моє маленьке,  
Зате розкажу я вам багатенько.  
Лука Пачолі рахунки нам відкрив  
І тим самим велику послугу зробив.  
Рахунок в обліку призначено для реєстрації,  
А також для групування однорідної операції.  
Рахунки бувають активні,  
Ще вони бувають пасивні,  
За зовнішньою формою вони не відрізняються,  
А от економічним змістом вони виділяються.  
На цьому все, дякую за увагу,  
Шукайте в житті свою бухгалтерську рівновагу!*



# Ярмарок працевлаштування

В Україні зараз спостерігається нестабільна соціально-економічна ситуація: спад ВВП, зростання інфляції, скорочення працівників у фінансово-кредитних установах (і не тільки). Проте ми – студенти – завжди бачимо вихід із будь-якої ситуації – безвихідних ситуацій немає!!!

Для подолання криз не треба звільняти робочі кадри, а, навпаки, залучити нові перспективні і розумні трудові ресурси, які принесуть успіх установі. ЛІБС УБС НБУ готує кращих фахівців, знавців усіх тонкощів фінансово-кредитного ринку, і саме такі кадри потрібні кожній установі для досягнення стабільного стану на ринку в нелегкій ситуації та створення сприятливих умов для подальшого зростання компанії.

Тож 19 травня в рамках святкування 10-ліття факультету банківської справи та інформаційних технологій проведено щорічний, уже VI Ярмарок працевлаштування, метою якого було:

- ознайомлення випускників ЛІБС УБС НБУ зі сучасними вимогами до працівників установ;
- співбесіда представників установ зі студентами та випускниками інституту;
- обговорення оптимального співвідношення теоретичних знань і практичних навичок, яке є необхідним для працівника банківської установи;
- визначення основних чинників мотивації персоналу до підвищення ефективності його роботи.

Того дня на Ярмарок завітало багато представників банківських установ, були також представлені і страхові компанії, а також прийшли працівники консалтингової компанії.

Після теплого привітання зі святом ведучі (Христина Шах і Воло-

димир Чижович) надали вступне слово Галині Прокопівні Табачук для підтвердження важливості проведення Ярмарку. Галина Прокопівна підкреслила, що саме завдяки Ярмарку більшість із наших колег-випускників зараз працюють у престижних фінансово-кредитних установах.

Проведено опитування студентів 4–5 курсів щодо того, де і на якій посаді вони себе бачать. Цікавим було те, що 83% респондентів відповіли, що в подальшому прагнуть займати керівні посади, а 17% – виконавців. Велика самовпевненість?.. Ні!!! Просто люди, що навчаються саме тут, мають чітко виражену мету і прагнуть застосовувати на практиці ті дорогоцінні знання, які їм дав наш ЛІБС.

У програмі Ярмарку було також проведення «Семінарського заняття для банкірів». Саме тут провідні працівники фінансових установ мали можливість відчувати себе студентами на справжньому семінарському занятті, де за відповіді нагороджували. Тема заняття – «Студентське життя». На відміну від звичайного семінару, тут можна було користуватися різноманітними «шпаргалками», допомогою сусіда чи присутніх студентів. Нагороди теж були особливі, не якісь там бали. Кожному запитанню відповідала певна нагорода. Наприклад, на питання «Що можна з'їсти за 1 хв. вартістю не більше ніж 1 грн?» нагородою була булочка. Цікавою була відповідь на питання, яке не давало спокою ні студентам, ні викладачам, і взагалі всіх – «Як учитися навесні???». А справді – як??? Відповідь працівника «Райффайзен Банк Аваль» (журі найбільше сподобалася), що стимулом для навчання весною має бути кохання, заради якого можна зробити все! Саме така відповідь задовольнила всіх і в на-

городу за вичерпну і обґрунтовану думку було вручено два квитки на нічний сеанс, на останній ряд (місце для поцілунків) у кінотеатр на фільм «Ангели і демони» (адже саме там можна було побачити, ким є насправді і відчувати себе як у ролі Ангелів, так і Демонів ☺).

Окрім різного роду розваг і жартів, обговорено питання, які найбільше цікавили наших випускників і майбутніх кандидатів на працівників у різні установи. Серед обговорених питань були:

якими діловими та особистими якостями повинні володіти сучасні фахівці;

необхідність знання іноземних мов;

які здібності інноваційного спрямування в менеджера банківської справи потрібно виховувати та формувати;

перспективи розвитку установи в кризовий період.

Цього року Ярмарок мав особливий характер, проте не зважаючи на економічні труднощі в країні, кожен бажаючий мав можливість залишити своє резюме в спеціально підготовлених папках із назвами установ. Усі, хто подавав своє резюме, може очікувати дзвінка від установи, оскільки всі резюме потрапили у відділи кадрів фінансово-кредитних установ і їх детально розглядають працівники відділу.

Усіх, хто не встиг з тих чи інших причин на цьогорічний Ярмарок, запрошуємо взяти участь у ньому наступного року, адже захід став уже традиційним і навесні 2010 року відбудеться вже VII Ярмарок працевлаштування, на якому, можливо, і ти найдеш своє місце працевлаштування.

**Наталія ДУТКО.**

*Р. С. Організатором заходу була група 404-БС.*



# «Зелене світло» для «електрогривні»

У травні в ЛІБС УБС НБУ вже вп'яте пройшов традиційний конкурс банківських і альтернативних продуктів. Організатор цього річного конкурсу – група 403-БС, куратор проекту – завідувач практики інституту Любов Михайлівна Кужій.

Як завжди, студенти презентували банківські та альтернативні продукти. Основне завдання кожної творчої групи – представлення і захист роботи, а на завершення – переможці повинні «продати» презентовані новинки.

Цьогоріч найцікавішими для журі (голова журі – Назар Романович Галайко, к. е. н., голова правління КС «Галичина»; члени журі: Василь Степанович Степанюк, начальник відділення ПриватБанку, випускник ЛІБСУ 2005 року; Марія Львівна Лапішко, к. е. н., декан факультету БС та ІТ; Лариса Козанкевич, головний редактор газет «КУБ» і «Банк'О»), виявилися проекти: «Електронний банкомат» (ІІІ місце), «Мої кишенькові гроші» (ІІ місце) та «Зелене світло» (І місце).

Що ж, розповімо про них.

«Електронний банкомат» – проект творчої групи 402-БС. Студенти зауважили, що діючи зараз обмінники мають багато недоліків – регламентований час роботи, працівником обмінника бути небезпечно, деколи в пунктах обміну валют не бажають обмінювати дрібні купюри, високі комісійні тощо. Тож студенти запропонували альтернативу – валютний банкомат, що виконує дві основні операції – обмін валюти та є банкоматом. Такі банкомати запропонували встановити в нічних клубах і на вокзалах.

«Мої кишенькові гроші» – соціальний проект групи 401-БС. Студенти зауважили – немає жодного банку, який би орієнтувався на підлітків (як клієнтів). Виявляється, підлітки мають досить вагомні витрати – поповнення рахунку мобільного телефону, харчування,

проїзд у транспорті. В Україні – 5 млн дітей-підлітків віком від 13 до 18 років, тобто можна було б залучити близько 5 млрд грошей. Україна посідає перше місце за часткою вживання алкоголю підлітками.

Тож студенти запропонували введення в обіг повноцінних платіжних карток, які б належали підліткам. Якщо взяти за основу те, що батьки поповнюватимуть ці картки грошима, то зможуть і контролювати видатки своїх дітей (наприкінці кожного місяця банк надсилатиме батькам витяг про використання грошей із карткового рахунку). А ще вони будуть упевнені, що дитині не продадуть неякісний товар у лотку, бо картою можна розрахуватися в супермаркеті. До речі, там дитині не продадуть ані цигарок, ані алкоголю. «Родзинка» проекту – 20% суми йде в рахунок накопичення під 25% річних, тобто сума весь час зростає. Відсоткова ставка – 3% річних.

Проект «Зелене світло» – «бомба» цього річного конкурсу, яку створили студенти групи 403-БС. Генератором ідеї став Олексій Плетньов.

Ідея проекту виникла обдумуванням спричинених кризою негараздів і полягає в тому, щоб забезпечити всі гроші енергією, тобто зробити прив'язку валюти до електроенергії, що її виробляє держава. Адже, на думку авторів проекту, прив'язувати валюту до валюти іншої країни – не надто вдалий вибір.

Тож, на думку студентів, банкам доцільно випустити сертифікати чи цінні папери, забезпечені певною кількістю енергії, – «енергоєвро», «енергогривня» тощо і укласти договори з контрагентами про розрахунок саме цією валютою у формі бартеру – обміну енергією.

Ми запросили Олексія Плетньова в редакцію для більш детальної розмови.





# Зелене світло

*Скарбник:* Щоб щастя поскоріш розмножити в житті,  
Віддрукували щойно ми білетки оці.  
По двадцять, тридцять і по п'ятдесят.  
*Імператор:* І папірці оці охочі будуть взяти  
Мої військові та мій вельможний штат?  
Дивуюсь! Та хай буде так, якщо це не облудно.  
*Мефістофель:* Так, замість золота білетик – справжній скарб!  
**Йоганн Гете. «Фауст».**

**М**ета предмета «Навчальна практика» – дати студентам можливість відчутти себе банківськими посадовцями. Інколи, щоб виконати завдання, треба поставити себе на місце керівництва установи. Останнім завданням було розробити новий банківський продукт. Однак ринок банківських послуг існує не одну сотню років і вигадати щось кардинально нове – проблематично. Але світова кредитно-фінансова криза надихнула нас на новий «антикризовий банківський продукт» із символічною назвою «Зелене світло».

Коли людина суттєво занедужала, то одне з перших, що роблять, – це беруть її кров на аналіз. «Кров» економіки – це гроші. На сьогодні всі світові валюти, включаючи гривню, є неповноцінними. Останню повноцінну валюту знищено 1973 року одностороннім розірванням Бреттон-Вудських домовленостей. До цього моменту американський долар був забезпечений золотом Сполучених Штатів Америки. Це спричинило неконтрольоване зростання грошової маси, яке і є однією з рушійних сил розвитку кризи. Якщо нічого не змінити, то в близькому майбутньому гривневими «папірцями» будуть бавитись у кораблики голодні діти.

Цінність гривні визначається її купівельною спроможністю. А ціни, змінюючи лише темп, постійно зростають. За даними офіційної статистики, за останні 10 років ціни зросли майже утричі.

Як подолати «комплекс неповноцінності» гривні? Треба забезпечити гривню. Але чим? Золота в нас усього на 2 тонни. Пшениці у вартісному еквіваленті теж недостатньо, і вона

була б поганим еквівалентом вартості. Проте є електроенергія. «Але ж, поки що не винайдено можливостей для її зберігання», – скажете ви. Для цієї ідеї воно й не потрібно.

ної на їх виробництво. Тобто краще виконання функції міри вартості.

Але оскільки такі питання навіть не обговорюються урядом, банки можуть використати цю ідею для

**Цінність гривні визначається її купівельною спроможністю. А ціни, змінюючи лише темп, постійно зростають. За даними офіційної статистики, за останні 10 років ціни зросли майже утричі.**

З економіки відомо: щоб не виникло інфляції або дефляції, треба, щоб кількість грошей була рівна товарній масі. На сьогодні 95% товарів і послуг виробляють за допомогою електроенергії. Отже, що більше товарів і послуг виробляє країна, то міцнішою повинна бути її грошова одиниця.

Якщо запровадити стандарт енергозабезпеченості валюти, тобто зробити прив'язку вартості грошей до кількості електроенергії, яка виробляється за рік, то можна вирішити низку нагальних проблем:

- держави не зможуть друкувати гроші як їм заманеться, тому що грошова маса буде прив'язаною з посередництвом електроенергії до товарної маси;

- постійне зростання попиту на електроенергію зумовлюватиме зростання міцності та надійності грошей, а як наслідок – набагато кращого виконання грошима функції засобу нагромадження;

- правдивіше визначення справдливої ціни на товари та послуги як кількості електроенергії, затраче-

власного захисту та розвитку. Новий банківський продукт «Зелене світло» – це цінні папери, випущені під резервну потужність електростанцій. Тобто цінні папери, ціна яких постійно зростатиме, і в будь-який момент власник може їх обміняти на електроенергію. У ці папери можуть вкладати гроші як звичайні громадяни, які розчарувались у доларі та євро, так і великі корпорації. Останні будуть за фактом розраховуватися за електроенергію цими паперами. Ціна паперів напряду залежатиме від зростання світової вартості електроенергії. А обсяг цінних паперів визначатиметься резервною потужністю електростанцій. ТЕС, ГЕС, АЕС у нас багато. І вони використовують далеко не всі свої можливості. Деякі блоки взагалі простоюють. Тож ця новинка стане хорошою альтернативою золоту та іншим дорогоцінним металам, а також розвиватиметься і збагачуватиме енергетичну галузь.

**Олексій ПЛЕТНЬОВ,**  
студент четвертого курсу  
ЛІБС УБС НБУ.



## Міс ЛІБС УБС НБУ – Роксолана Онишкевич

27 квітня в ЛІБСі відбувся конкурс «Міс ЛІБС УБС НБУ – 2009». Серед 12 учасниць, котрі взяли участь у конкурсі, найкращими виявилися першокурсниця Роксолана Онишкевич (Міс) і четвертокурсниця Діана Руда (Віце-міс).

Роксолана з відзнакою закінчила школу, вступила на бюджет, середній бал – «5,0», добре знає англійську мову, навіть має сертифікат перекладача, оскільки на «відмінно» закінчила гімназію з поглибленим вивченням англійської мови. Дівчина вважає, що ця мова їй надзвичайно потрібна, оскільки їй доводиться багато подорожувати і часто нею користуватися. Загалом, Роксолана постійно відкриває в собі нові можливості і намагається все опанувати та досягнути, оскільки вірить у прислів'я «Вік живи – вік учись». Вона дуже активна і хоче бути всюди. А ще вважає, що в людині має бути все прекрасним: і обличчя, і одяг, і душа, і думки.

Звичайно, що ми не могла залишити вас без інформації про переможницю, тож задали Роксолані питання, на які ця мила, компанійська, відкрита і розумна дівчина охоче відповіла.

– Розкажи нам передісторію твоєї участі в конкурсі...

– На конкурс я потрапила випадково. У групі мене давно просили піти спробувати, але я не наважувалася. Хоча згадувала, як колись маленькою мріяла про участь у конкурсі краси. Та одного разу заради цікавості пішла на репетицію... І мені стало так цікаво, що я почала задумуватись, що б я одягла, що б я робила...

– Ти спеціально готувалася?

– Мушу визнати, що якоїсь особливої підготовки в мене не було. Спочатку я хотіла танцювати на конкурсі талантів, але друзі сказали: «Хочеш собі танцюю, але заспівати мусиш!» Із вибором пісні я довго вагалася, але хотіла, щоб було «драйвово», весело, а найголовніше, щоб сподобалося публіці... Тож вибрала саме пісню Katty Pery «Hot and Cold». Фантазії мені не позичати, а отже, ідею з весільною сукнею, нареченим і священником придумала одразу, залишилися тільки вбрання для дефіле, але з тим теж проблем не було.

– Твої враження від конкурсу?

– Побачивши 11 чарівних дівчат, в очах кожної з яких горіло бажання перемоги, я подумала: «Мабуть, сьогодні не мій день». Мушу визнати, що конкурс мені дуже сподобався, я була задоволена організацією, ведучими, усіма, хто долучився до організації свята, ну, і звичайно... журі. Дякую всім велике!

– У своєму зверненні до студентів, друзів, колег ти б сказала...

– Хочу подякувати всім: усім, кому не встигла подякувати тоді на сцені, усім, хто підтримував мене і навпаки, усім, хто зараз «за» і «проти» мене, усім, хто мною гордиться і мене критикує. Адже якби не було вас, не була б я справжньою «Міс». Хочу подякувати всім дівчатам, які склали мені гідну конкуренцію, які були і залишаються красунями, гідними титулу «Міс». Ми з дівчатами пройшли нелегкий шлях. Це ззовні гарне шоу, а всередині – глибокий психологічний вплив, це велика наука і великий досвід. Цей конкурс трішечки більше відкрив мені очі на життя. І в цьому власне великий плюс.

Я думаю, що вас не підведу, буду хорошою міс. Я обіцяю!

– Розкажи про себе, якою ти була в дитинстві?

– Я з дитинства була дуже активною. Мама казала, що я не давала їй спокою своїми безупинними питаннями з того часу, як почала говорити. Усе мене дуже цікавило, я багато читала. Але цього було мало, я не мала куди витратити свою енергію і тому почала співати.

– Ти дуже гарно співаєш і танцюєш. Ти десь цього навчалася?

– Дякую. Так, дійсно, спочатку співала в хорі, а коли трішки подорослішала, почала опанувати вокал професійно. Це займало багато часу, але мені дуже подобалося. З часом почала відвідувати безліч конкурсів всеукраїнського і міжнародного масштабу, де не тільки здобувала перші премії, а й знаходила чудових друзів.

Також я займалася й танцями, оскільки обожаю все, що пов'язане з музикою, і не вмію сидіти на місці. Танцювала в балеті «Dalcrose». Трішечки вмію грати на гітарі. Я обожаю співати, мої друзі вже звикли, що я постійно це роблю. Раніше я співала в себе в школі, тепер ще й в інституті.

– Чи заважали ці захоплення твоєму навчанню і чи не заважають зараз?

– Ви знаєте, ні!

– Дякуємо за щирі та відверті відповіді.

Розмову вела  
Лариса КОЗАНКЕВИЧ.



«КУБ» – ГАЗЕТА УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Керівники проекту: Т. Смовженко, Г. Хоружий.  
Координатори: Т. Гірченко, І. Жеребило,  
В. Звіркowska, І. Пасічник.

Головний редактор: Л. Козанкевич.  
Дизайн: Д. Іщенко.  
Коректор: О. Яремчук.

Студентська редколегія: О. Галушка, А. Луцюк,  
К. Куценко, А. Тищенко, Ю. Челишева, А. Яковенко.

тел.: (0322)297-72-37, меридіан 039 2313, e-mail: larisa@lbi.wubn.net